Beleid Duurzaam Beleggen

Publicatiedatum: mei 2024

coöperatie menzis

Inhoud

1 Inleiding 3

2 Doel 5

3 Beleidsdocument 6

3.1. De kern van het beleidsdocument 6

3.2. Integreren van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen 6

3.3. Identificeren en beoordelen op negatieve gevolgen 9

3.3.1 Screening 9

3.4. Stoppen, beperken of voorkomen van negatieve gevolgen 12

3.4.1 Uitsluitingen 12

3.4.2 Engagement 17

3.4.3 Stemmen 21

3.5. Monitoren 22

3.6. Rapporteren 23

3.7. Zorgen voor herstelmaatregelen of werk hieraan mee 24

3.8. ESG-integratie 25

Bijlage 1. Verdragen, conventies en lidmaatschappen 31

Bijlage 2. Definities 38

Bijlage 3. Themakaders 40

Gezondheid 40

Klimaat 43

Biodiversiteit 47

Wapens 51

Dierenwelzijn 54

1 Inleiding

Het Beleid Duurzaam Beleggen maakt onderdeel uit van het Strategisch Beleggingsbeleid van Coöperatie Menzis (hierna: Menzis). De strategie 2025 van Menzis kent vijf pijlers, waarvan de pijler ‘verlagen van de kostprijs’ en de pijler ‘Menzis financieel gezond, duurzaam en ‘in control’’ het relevantst zijn voor dit beleid. In lijn hiermee is het primaire doel vanuit het Strategisch Beleggingsbeleid opgesteld:

“*Het beleggingsbeleid is gericht op het op een duurzame wijze in stand houden van het vermogen van Menzis en het behalen van een duurzaam en optimaal lange termijn rendement binnen de gestelde kaders. Hierbij streeft Menzis naar een beleggingsresultaat dat een stabiele ontwikkeling in de tijd laat zien. Voorwaarde hierbij is dat beleggingsrisico’s binnen de vooraf gestelde grenzen van de risicotolerantie en overige randvoorwaarden blijven.*”

Met duurzaamheid bedoelen we een evenwicht tussen milieu, maatschappij en economie, hetgeen nodig is om welvaart en gezondheid – nu en in de toekomst – eerlijk te verdelen. Het beleggen van vermogen heeft (indirect) impact op mens, dier, het milieu, de maatschappij en de economie. Het risico bestaat dat de waarde van een belegging daalt als gevolg van een ESG-incident. Daarom wil Menzis met het vermogen, dat voortkomt uit de premies van onze verzekerden, naast het behalen van financieel rendement, ook een positieve impact realiseren op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur (ESG) en bijdragen aan het zoveel mogelijk voorkomen, dan wel beperken en zo nodig herstellen van eventuele daadwerkelijke of potentiële negatieve impact die door ondernemingen waarin wij beleggen wordt veroorzaakt.

Met ons beleid streven wij ook naar het vergroten van ‘real world’ impact. Dit houdt op hoofdlijnen onder andere in dat Menzis:

- Ambities en doelstellingen formuleert, zoals voor het verminderen van de absolute CO2-voetafdruk in de bestaande aandelenportefeuille;
- Duurzame projecten financiert door middel van het investeren in groene bedrijfs- en staatsobligaties;
- Streeft naar samenwerking met andere institutionele investeerders op het gebied van engagement, om bedrijven te stimuleren tot duurzamere bedrijfsactiviteiten, zowel bij deze bedrijven als in de betreffende toeleveringsketen(s).

Dit beleidsdocument bepaalt de uitgangspunten en richtlijnen voor de uitvoering van het duurzaam Vermogensbeheer van Menzis.

Het Beleid Duurzaam Beleggen wordt minimaal jaarlijks geëvalueerd en eventueel aangepast op basis van wijzigingen in de strategie, visie, ambitie en overtuigingen van Menzis, wijzigingen in wet- en regelgeving, actuele marktontwikkelingen en vragen van onze klanten en andere stakeholders.

2 Doel

Met het vermogen, dat voortkomt uit de premies van onze verzekerden, willen we bijdragen aan (1) het zoveel mogelijk voorkomen, (2) dan wel beperken en (3) zo nodig bedrijven aansporen tot het herstellen van eventuele daadwerkelijke of potentiële negatieve impact op mens, dier, milieu, maatschappij en goed bestuur (ESG). En, zet Menzis in op het bijdragen aan positieve impact.

Daarnaast heeft Menzis het doel met de beleggingsportefeuille een positieve bijdrage te leveren aan de SDG's, die ook de basis vormen van het Beleid Duurzaamheid.

De focus-SDG's voor Menzis zijn:

- SDG 3: Goede gezondheid en welzijn
- SDG 1: Geen armoede
- SDG 13: Klimaatactie

Figuur 1 - Menzis' focus SDG's

3 Beleidsdocument

3.1. De kern van het beleidsdocument

De kern van ons Beleid Duurzaam Beleggen is de onderstaande ‘Due Diligence Cyclus’. Deze cyclus bestaat uit zes stappen die worden doorlopen voor onze beleggingscategorieën. In de volgende paragrafen is elke stap nader uiteengezet.

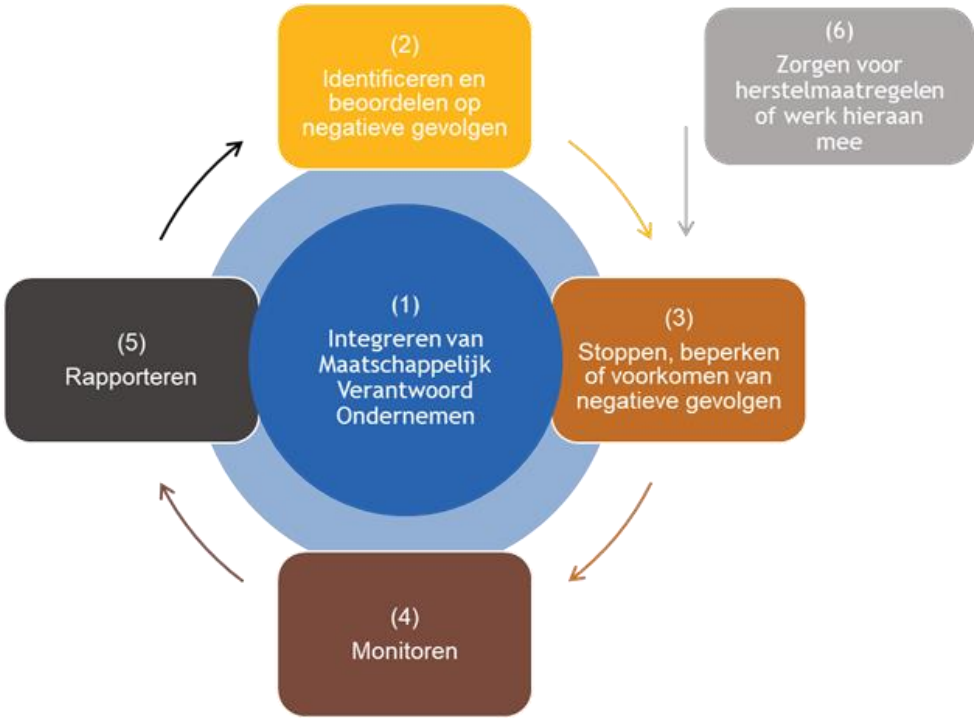

Figuur 2—Due diligence cyclus

Het risico bestaat dat de waarde van een belegging daalt als gevolg van een ESG-incident. Met het doorlopen van de ‘Due Diligence Cyclus’ brengen wij ESG-risico’s die beleggen met zich meebrengt meer gestructureerd in kaart, inclusief beheersmaatregelen die we daarvoor inzetten. Voor verschillende ESG-risico’s stellen wij passend beleid op, met als doel de risico’s vanuit de beleggingsportefeuille op bijvoorbeeld controverses, het milieu en schending van mensenrechten en andere sociale aspecten te mitigeren. Dit zorgt er ook voor dat Menzis mogelijke reputatierisico’s, transitierisico’s, juridische risico’s of financiele risico’s, gerelateerd aan de ESG-risico’s binnen de beleggingsportefeuille, kan beperken. In samenwerking met de externe vermogensbeheerders en service providers wordt het beleid geïmplementeerd en uitgevoerd.

3.2. Integreren van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen begint, net als duurzaamheid, bij onze eigen identiteit. Menzis is sinds 1836 een coöperatie zonder winstoogmerk, een zorgverzekeraar met circa 1,85 miljoen leden. De Ledenraad is het hoogste orgaan. Bij Menzis is iedereen welkom. Ziek of

gezond, jong of oud. Menzis maakt zich sterk voor duurzaam toegankelijke, kwalitatief goede en betaalbare zorg voor iedereen. We versterken de leefkracht van ieder mens. Dat is de kracht van Menzis.

Inzet op maatschappelijk verantwoord ondernemen sluit daarmee aan op de identiteit van Menzis. Daarnaast heeft Menzis een maatschappelijke verantwoordelijkheid die verder gaat dan alleen het verzekeren van zorg. Wij voelen ons verantwoordelijk tegenover onze stakeholders om op een duurzame manier te ondernemen.

Duurzaam beleggen, en het integreren van ESG-criteria in ons beleid en de uitvoering daarvan, vormt hierbij een belangrijk onderdeel. Duurzaamheidsrisico's in de beleggingsportefeuille worden actief gemonitord en beperkt middels onze screening, uitsluiting, engagement- en stemactiviteiten en manager selectie en monitoring. De screening van onze beleggingsportefeuille geeft ons inzicht in ESG-risico's. Het uitsluitingenbeleid laat zien waarin Menzis wegens internationale wet -en regelgeving dan wel normatieve overwegingen niet wil beleggen. Het engagement- en stembeleid laat zien hoe Menzis zich inzet als actieve aandeelhouder. In de volgende paragrafen worden deze activiteiten verder toegelicht en is beschreven hoe wij dit monitoren, hierover rapporteren en hoe namens Menzis bedrijven worden gestimuleerd tot het zorgen voor herstelmaatregelen.

De Raad van Bestuur (hierna: RvB) laat zich adviseren door twee adviescommissies; de Commissie Duurzaamheid en de Beleggingsadviescommissie. Deze commissies adviseren de RvB bij het vaststellen en de implementatie van beleid en het toezicht houden op de uitvoering van het beleid van respectievelijk duurzaamheid en het vermogensbeheer binnen Menzis. Mede als onderdeel van de permanente educatie voor de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen, maar ook voor de Beleggingsadviescommissie, organiseert Menzis kennissessies over de ontwikkelingen op het gebied van verantwoord beleggen. De kennissessies worden in samenwerking met industrie-experts, NGO's en/ of universiteiten georganiseerd.

De verantwoordelijkheden voor het opstellen, adviseren over, beoordelen en uitvoeren van het beleid duurzaam beleggen zijn als volgt verdeeld:

- De Raad van Bestuur: eindverantwoordelijk, bevoegd en besluit over het Beleid Duurzaam Beleggen;
- Actieplannen en doelstellingen worden op het niveau van de Directieraad minimaal jaarlijks besproken en geaccordeerd;
- De Beleggingsadviescommissie: deze commissie adviseert de Raad van Bestuur bij het vaststellen van (1) het (her)formuleren van het Beleid Duurzaam Beleggen en (2) de implementatie en het toezicht houden op de uitvoering van het beleid;
- De Commissie duurzaamheid: deze commissie adviseert de Raad van Bestuur over duurzaamheid binnen Coöperatie Menzis inclusief interne- en externe ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid. Deze adviezen dienen als kapstok voor het Beleid Duurzaam Beleggen.
- Het Expertise Centrum Treasury en Vermogensbeheer: in samenwerking met externe dienstverleners, verantwoordelijk voor (1) het voorbereiden, opstellen en monitoren van het beleid; (2) het vertalen van externe ontwikkelingen, inclusief wet- en regelgeving naar mogelijkheden voor Menzis en het signaleren van bedreigingen, (3) de regievoering op de externe dienstverleners, (4) het opstellen van diverse verantwoordingsrapportages en voeren van periodiek overleg met de externe dienstverleners voor het monitoren van de uitvoering van het beleid, (5) de evaluatie van het beleid en de uitvoering van het duurzaam beleggen beleid.

Menzis werkt samen met organisaties die duurzaam beleggen promoten en bijdragen aan de ontwikkeling hiervan. Zo onderschrijft Menzis sinds 2011 de duurzame beleggingsprincipes van de Verenigde Naties (UNPRI of UN Principles for Responsible Investment) en zijn wij lid van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) en Eumedion (forum voor Corporate Governance). In juli 2023 is het IMVO-convenant afgerond. In vervolg op het IMVO-convenant is in 2024 met ongeveer 15 verzekeraars een expertgroep-IMVO gestart, met als doel het verder delen en ontwikkelen van kennis van verantwoord beleggen. Ook zoeken wij voor specifieke duurzaamheidsonderwerpen samenwerking met NGO’s. Deze partijen hebben veel gespecialiseerde kennis op belangrijke maatschappelijke thema’s.

3.3. Identificeren en beoordelen op negatieve gevolgen

3.3.1 Screening

Het is van belang de materiele ESG-risico's in de beleggingsportefeuille in kaart te brengen, omdat Menzis niet wil beleggen in bedrijven die internationale standaarden schenden of ernstige duurzaamheidsrisico's kennen met een negatieve werking op mens, dier, milieu, maatschappij en goed bestuur. Wij brengen de risico's in de aandelen-, bedrijfs- en staatsobligatieportefeuille in kaart via screening op daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen op ESG-onderwerpen en maatschappelijke thema's. Het monitoren van ESG-risicoscores en controverses bij bedrijven gebeurt doorlopend en draagt bij aan het identificeren en beoordelen van negatieve gevolgen van de beleggingen. Met het screenen van de beleggingen bepalen wij of bedrijven voldoen aan wet- en regelgeving en aan onze normen en waarden. Daarnaast geloven wij in een lange termijn rendement, wat behaald kan worden door het investeren in ondernemingen die opereren binnen wet- en regelgeving en duurzaamheid nastreven.

De bedrijven in onze beleggingsportefeuille, met uitzondering van de Nederlandse woning-hypotheken en de Zorgbeleggingen, worden op vier niveaus gescreend: (1) Global Standard screening, (2) ESG-risicoscreening, (3) Controverse screening, en (4) Thema en product screening. De staatsobligaties worden gescreend op basis van sancties die worden opgelegd door de Verenigde Naties en de Europese Unie. De fondsmanagers van de zorgbeleggingen hanteren een eigen uitsluitingenbeleid. Bij de selectie van fondsmanagers wordt aansluiting gezocht tussen het beleid van Menzis en dat van de fondsmanager.

In lijn met het beleggingsprincipe 'Portefeuillebeheer door specialisten', voert een externe gespecialiseerde dienstverlener, gespecialiseerd in ESG-oplossingen, de screening per kwartaal voor Menzis uit.

Global Standard Screening

Bij deze screening wordt beoordeeld of bedrijven de UN Global Compact Principles, de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (hierna: OESO richtlijnen), de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights (hierna: UNGP's) en onderliggende conventies en verdragen naleven. De controle volgens deze screening geeft inzicht in hoeverre bedrijven opereren binnen internationaal aanvaarde normen en standaarden die betrekking hebben op mensenrechten, arbeidsrechten, het milieu en bedrijfsethiek.

Bij de beoordeling of bedrijven in onze portefeuille internationale normen en richtlijnen naleven, maken wij onderscheid in drie categorieën:

1. Compliant; dit betreft alle bedrijven waarbij geen risico op overtreding is waargenomen met internationale normen en richtlijnen. Onze externe vermogensbeheerders kunnen in deze bedrijven namens Menzis beleggen.
2. Watchlist; dit betreft alle bedrijven die risico lopen op schending van de internationale normen en richtlijnen. Onze externe vermogensbeheerders kunnen in deze bedrijven beleggen én met deze bedrijven wordt namens Menzis engagement gevoerd met als doel het verminderen, herstellen of voorkomen van ESG-risico's op schendingen.
3. Non-compliant; dit betreft alle bedrijven die de internationale normen en richtlijnen schenden. Deze bedrijven sluit Menzis uit.

Als onderdeel van ons beleggingsproces selecteren wij externe vermogensbeheerders die rekening houden met bovengenoemde internationale richtlijnen, conventies en verdragen voordat een belegging wordt aangekocht. Voor het totale overzicht van de relevante richtlijnen, conventies en verdragen zie bijlage 1.

ESG-risicoscreening

De ESG-risicoscreening geeft inzicht in de mate waarin de waarde van een bedrijf wordt beïnvloed door onderliggende materiële ESG-factoren, zoals CO2-uitstoot, watergebruik, corruptie en bedrijfsethiek. Deze ESG-risicoscreening bestaat uit een kwantitatieve score en een risicocategorie. De kwantitatieve score vertegenwoordigt eenheden van onbeheerd ESG-risico waarbij een lagere score een lager onbeheerd risico betekent. Het onbeheerd risico wordt gemeten op een schaal van 0 - 100[1]. Op basis van de behaalde score wordt een bedrijf geplaatst in een risicocategorie. Deze scores zijn absoluut wat betekent dat een bank bijvoorbeeld direct vergeleken kan worden met een oliemaatschappij. De kwantitatieve ESG-risico scores worden onderverdeeld in vijf categorieën, namelijk: verwaarloosbaar, laag, gemiddeld, hoog en ernstig. Menzis sluit bedrijven niet uit op basis van een ESG-risicoscore. Menzis zet engagement in, voor het verbeteren van de materiële ESG-risico's, met bedrijven die een hoge en/of ernstige ESG-risico score hebben. Het doel van het engagement is dat de ESG-risicoscore lager wordt richting een gemiddeld tot verwaarloosbaar niveau. Monitoring van de ESG-risico's gebeurt ieder kwartaal. Als we significante ESG-risico's detecteren, overleggen we hierover met de externe vermogens-beheerder en service provider, en integreren we dit in een beleidsupdate.

---

[1] *In theorie kan een bedrijf 100 scoren, echter is deze kans nihil.*

Controverse screening

Bij de controle van portefeuillebedrijven op controverses wordt de beleggingsportefeuille gescreend op (potentiële) negatieve impact. De ondernemingen in de beleggingsportefeuille worden beoordeeld en geanalyseerd op hun gedrag met als uitgangspunt de OESO-richtlijnen. Schendingen op de OESO-richtlijnen worden geclassificeerd op een controverse schaal van 1 tot 5. Ondernemingen met een classificatie in categorie 1, 2 of 3 hebben relatief lage impact en ondernemingen met een classificatie in categorie 4 en 5 kennen een hoge negatieve impact. Deze categorieën zijn onderverdeeld naar OESO-thema's, zoals mensenrechten en mededinging en naar sectoren. Prioriteit wordt gegeven aan categorie 4 en 5. De uitkomsten van deze analyse dienen als input voor nadere besluitvorming over hoog-risico sectoren/thema's. Met deze analyse identificeert Menzis risicovolle thema's en sectoren die we bespreken met externe vermogens-beheerders. De uitkomsten nemen we mee in de evaluatie van het beleid.

Thema- en productscreening

Bij thematische screening worden bedrijven beoordeeld en gescoord op basis van geselecteerde thema's, zoals klimaatverandering. Bij productscreening worden bedrijven beoordeeld op wat zij produceren en/of waar zij in handelen. Een voorbeeld hiervan is de screening van bedrijven op de productie van of handel in tabak en/of wapens. Thema- en productscreening is gebaseerd op normatieve gronden, wet- en regelgeving, en wat past bij de missie, visie en strategie van Menzis. In de volgende paragraaf worden de geselecteerde thema's benoemd.

Materiële maatschappelijke thema's

Om ons doel te concretiseren, maken wij een vertaalslag naar maatschappelijke thema's waar meerdere ESG-onderwerpen onder vallen waarop Menzis zich wil richten. Deze thema's kiezen wij op basis van interne en externe factoren, en materialiteit. Hierbij gaat het om thema's die materieel zijn voor Menzis en waar wij actief op willen en kunnen managen en sturen. Het vertrekpunt daarvoor is de strategie 2025 voor Coöperatie Menzis.

Menzis zet in op de thema's waarvan wij denken dat we de meeste impact kunnen maken. Hierbij houden we ook rekening met trends en ontwikkelingen in de maatschappij, bij onze externe vermogensbeheerders, vanuit onderzoeksbureaus en NGO's.

De maatschappelijke materiële thema's waar Menzis zich op richt zijn: (1) gezondheid, (2) klimaat, (3) biodiversiteit en (4) wapens. De bedoeling is dat wij het aantal thema's geleidelijk uitbreiden, passend bij de identiteit en strategie van Menzis. Voor ieder thema stellen wij een themakader op, waarin de motivatie voor het inzetten op het thema, de ambitie per thema en hoe wij de voortgang monitoren en hierover rapporteren is opgenomen. De themakaders zijn weergegeven in bijlage 3. Dierenwelzijn is de meest recente toevoeging qua themakader.

3.4. Stoppen, beperken of voorkomen van negatieve gevolgen

3.4.1 Uitsluitingen

Uitsluitingenbeleid

Menzis zet een uitsluitingenbeleid in om maatschappelijk onwenselijk gedrag of maatschappelijk onwenselijke producten uit de beleggingsportefeuille te weren. Het voldoen aan internationale verdragen en richtlijnen[2], zoals de Global Compact Principles, de UNGP's en de OESO-richtlijnen, vormt de basis voor ons uitsluitingenbeleid. Binnen onze aandelen- en bedrijfsobligaties portefeuille beleggen wij niet in bedrijven die in strijd handelen met deze verdragen en richtlijnen.

[2] *In bijlage 1 staan de conventies en verdragen die worden meegenomen in de Global Standard screening en engagement activiteiten*

Wat betreft de staatsobligatie portefeuille beleggen wij niet in landen waartegen door de Verenigde Naties of Europese Unie een sanctie is uitgevaardigd[3].

Voor het uitsluitingenbeleid nemen wij daarnaast de SDG's 3, 1 en 13 als uitgangspunt. Met de Zorgbeleggingen investeren wij in de transformatie van zorg. Investeren in de zorg doen wij via fondsbeleggingen, waardoor ons eigen uitsluitingenbeleid niet volledig toepasbaar is. Het ESG-beleid van de externe vermogensbeheerder beoordelen wij bij de selectie van een nieuw fonds voor Zorgbeleggingen. De belegging in Nederlandse woninghypotheken is ook een fonds-belegging. Hiervoor geldt hetzelfde, de externe vermogensbeheerder is bij het selectieproces beoordeeld op het ESG-beleid en het ESG-beleid blijven wij monitoren.

Menzis sluit bedrijven ook uit op basis van normatieve gronden en beoordeelt daarvoor in hoeverre de bedrijfsactiviteiten van deze bedrijven passend zijn bij de missie, visie en strategie van Menzis. Als partner in gezondheid beleggen wij bijvoorbeeld niet in bedrijven die tabak produceren. Menzis investeert ook niet in bedrijven die oneerlijke prijzen vragen voor medicijnen, omdat Menzis het belangrijk vindt dat medicijnen betaalbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. Ook beleggen wij als maatschappelijke organisatie bijvoorbeeld niet in bedrijven die betrokken zijn bij financieringen met woekerrentes, waarbij deze bedrijven oneerlijke leenvoorwaarden aan leners opleggen.

Interne rapportages, zoals de ESG-screening rapportages, geven ons een gedetailleerd inzicht in de analyse per bedrijf, ter onderbouwing van een uitsluiting. Deze rapportages gebruiken wij voor de monitoring van de beleggingsportefeuille en worden besproken met de Beleggingsadvies-commissie. De uitsluitingen worden elk kwartaal gepubliceerd op de website.

Net als Menzis hanteren de aangewezen externe vermogensbeheerders ook een uitsluitingenbeleid. Bij de selectie en monitoring van deze vermogensbeheerders letten wij erop dat de thema's waarop zij bedrijven uitsluiten in lijn zijn met de thema's van Menzis. Door het gebruik van verschillende methodologieën en databronnen en interpretatie hiervan kunnen hier verschillen in ontstaan. De beleggingsmandaten van Menzis volgen minimaal het uitsluitingenbeleid van Menzis.

---

[3] Dit zijn landen met regimes die misdaden hebben begaan tegen hun eigen bevolking of een gevaar vormen voor de regionale of wereldwijde vrede. Indicatoren zijn: misdaden tegen de menselijkheid, schenden van mensenrechten, ondermijnen van democratie, verspreiding van nucleaire vernietigingswapens.

Uitsluitingencriteria

Het beoordelen of een bedrijf of land wel of niet voldoet aan onze uitsluitingscriteria is een continue taak die tijd en menskracht vergt. Voor een dergelijke specifieke taak is het als zorgverzekeraar kostbaar om een eigen onderzoeksafdeling op te zetten. Daarom werken we samen met een externe dienstverlener voor de samenstelling van onze uitsluitingenlijst. Per kwartaal sturen wij onze externe vermogensbeheerders onze uitsluitingenlijst.

Hieronder is een lijst weergegeven met de (product)categorieën waar wij qua beleggingen op uitsluiten. Deze (product)categorieën hebben wij, indien mogelijk, ondergebracht bij het aansluitende materiële thema.

Het drietal (product)categorieën dat buiten deze thema's valt, is als 'overig' gecategoriseerd. Voor het bepalen van de uitsluitingscriteria houdt Menzis rekening met aspecten zoals, het beperken van negatieve impact, de mate waarin het bedrijfsmodel afhankelijk is van de productcategorie en de verwachte mogelijkheden voor het inzetten van engagement. Hierbij houden wij ook rekening met de impact op het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille.

(van toepassing op de aandelen- en bedrijfsobligaties portefeuille)

KLIMAAT

- Meer dan 1% van hun omzet genereren uit thermische kolen
- Meer dan 50% van hun omzet genereren uit het opwekken van energie uit thermische kolen

- Meer dan 5% van hun omzet genereren uit teerzanden

- Meer dan 5% van hun omzet genereren uit schalie-energie

- Meer dan 5% van hun omzet genereren uit arctische olie

- Meer dan 5% van hun omzet genereren uit gasexploratie extractie
- Meer dan 10% van hun omzet genereren uit gas of olie productie
- Meer dan 50% van hun omzet genereren uit het opwekken van energie uit gas of olie

GEZONDHEID

- Betrokken zijn bij de productie van tabak of tabak-gerelateerde producten (zero-tolerance)
- Een deelneming hebben van 10% of meer in een bedrijf dat betrokken is bij de productie van tabak of tabak-gerelateerde producten
- Voor meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van tabak en/of tabak-gerelateerde producten

- Voor meer dan 5% omzet genereren uit de productie van alcoholhoudende dranken
- Voor meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van alcoholhoudende dranken

- Betrokken zijn bij de productie van niet-medische cannabis
- Voor meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van niet-medische cannabis

- Meer dan 5% van hun omzet genereren uit gokactiviteiten,.

- Actief negatief bijdragen aan gezondheid vanuit de fastfood branche

- Nederlandse patiënten een (nieuw)medicijn of (medisch) hulpmiddel onthouden – met een positieve impact in vergelijking met op dat moment beschikbare vergelijkbare medicijnen of hulpmiddelen in termen van levensverwachting of kwaliteit van leven – , omdat het bedrijf een te hoge prijs vraagt en de prijsonderhandeling tussen de Nederlandse overheid en de leverancier is mislukt

BIODIVERSITEIT

- Meer dan 5% van hun omzet halen uit palmolie productie

	▪ Meer dan 5% van hun omzet halen uit pesticiden productie
WAPENS	
	▪ Betrokken zijn bij producten of diensten die exclusief bedoeld zijn voor controversiële wapens, of verarmd uranium of witte fosfor produceren, of voor meer dan 10% deelnemen in een dergelijk bedrijf
	▪ Meer dan 5% van hun omzet genereren uit de productie van militaire wapens
	▪ Betrokken zijn bij de productie of de verkoop van niet-militaire vuurwapens en munitie
OVERIG	
	▪ In strijd handelen met één of meerdere van de 10 Global Compact Principles, de UNGP's of OESO-richtlijnen
	▪ Meer dan 5% van hun omzet genereren uit "predatory lending" activiteiten
	▪ Betrokken zijn bij dierproeven voor niet-farmaceutische producten en hiervoor geen sterk[4] beleid hebben
	▪ Betrokken zijn bij de productie van bont en/of exotisch leer ▪ Meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van bont en/of exotisch leer
(van toepassing op staatsobligaties)	
	▪ In landen zijn gevestigd waartegen door de VN of EU een sanctie is uitgevaardigd. Dit zijn landen met regimes die misdaden hebben begaan tegen hun eigen bevolking of een gevaar vormen voor de regionale of wereldwijde vrede. Indicatoren zijn: misdaden tegen de menselijkheid, schenden van mensenrechten, ondermijnen van democratie, verspreiding van nucleaire vernietigingswapens

[4] De screening op dierproeven is gebaseerd op betrokkenheid of géén betrokkenheid. Hierbij wordt niet naar omzetpercentages gekeken. Daarom koppelen wij dit criterium aan het beleid van een bedrijf op dierproeven. Menzis sluit bedrijven uit die gebruik maken van dierproeven en daarbij niet voldoen aan de gestelde criteria voor een sterk beleid.

3.4.2 Engagement

Engagementbeleid

Via engagement met bedrijven beoogt Menzis het stimuleren van een verantwoorde, veilige en milieubewuste manier van ondernemen. Vanuit onze verantwoordelijkheid als institutionele belegger, spreken wij bedrijven aan op onderwerpen die wij van belang vinden. Dit doen we op een actieve en gestructureerde manier om zo een bijdrage te leveren aan duurzame onderwerpen die spelen. Dit heet engagement met als doel:

1. het voorkomen of verminderen van daadwerkelijke en/of mogelijke negatieve effecten;
2. het in gang zetten van verbetering en daarmee bijdragen aan een positieve invloed voor een leefbare wereld, door het bespreken van zogenaamde 'best practices';
3. het verbeteren van het duurzaam beleggingsresultaat op de lange termijn.

Een gespecialiseerde externe dienstverlener en vermogensbeheerder voeren de engagement-activiteiten voor de beleggingsportefeuille van Menzis uit. Deze partijen vertegenwoordigen gezamenlijk meerdere institutionele beleggers, waardoor meer invloed op bedrijven kan worden uitgeoefend, aangezien het vertegenwoordigde beleggingskapitaal groter is. Doordat meerdere partijen namens Menzis engagement voeren, stijgt het aantal bedrijven waarmee we de dialoog aangaan.

Het stewardshipbeleid van de externe dienstverlener en vermogensbeheerder[5] is onderdeel van het selectie- en monitoringsproces. Hierbij is de aansluiting met de uitgangspunten van het beleid van Menzis essentieel. Wij monitoren de consistentie van de engagementactiviteiten tussen de betrokken partijen onderling en met de uitgangspunten van Menzis.

Op basis van de periodieke ESG-risicoscreening van de beleggingsportefeuille bepalen we mede met welke bedrijven engagement plaatsvindt. Deze screening uitkomsten geven inzicht in onder andere de daadwerkelijke en/of mogelijke negatieve impact van een onderneming. Met de engagementactiviteiten stimuleren we bedrijven te rapporteren over hun ESG-risico's en hun negatieve impact te beperken. In de keuze of namens Menzis wel of geen engagement, en over welk onderwerp dat met een bedrijf wordt gevoerd, nemen wij het verwachte verandervermogen van een bedrijf mee.

---

5 Bron naar het beleid van de externe vermogensbeheerder: docu-robeco-stewardship-policy.pdf
Voor de conventies en verdragen die de externe vermogensbeheerder gebruik, zie: docu-relevant-codes-and-memberships.pdf

Als institutionele investeerder, met een gediversifieerde beleggingsportefeuille, maken wij ons hard, in samenwerking met andere institutionele investeerders, voor engagement met bedrijven die een rol spelen bij het aanpakken van mondiale externe factoren, onder andere in relatie tot de energietransitie of mensenrechten. Dat betekent dat namens Menzis ook engagement plaatsvindt met verschillende bedrijven die op de uitsluitingenlijst staan. Engagement kan dan gaan over de mogelijkheden voor het overgaan naar alternatieve energiebronnen of het verbeteren van mensenrechten in de toeleveringsketen van bedrijven in lijn met de UNGP's. Namens Menzis vindt geen engagement plaats met bijvoorbeeld tabaksproducenten die op de uitsluitingenlijst staan. Het kan wel zijn dat met een toeleverancier van de tabaksindustrie engagement plaatsvindt. Indien een bedrijf niet open staat voor engagement of onvoldoende actie onderneemt gedurende de engagementperiode om de (potentiële) negatieve impact te verminderen, herstellen of weg te nemen, kiezen wij op een bepaald moment mogelijk voor uitsluiten.

De engagement aanpak bestaat uit drie verschillende engagementprogramma's met elk een eigen doelstelling. Voor elke engagement casus wordt vooraf een veranderdoel opgesteld en wordt de voortgang gemonitord om zo tot resultaat te komen.

Global Standards Engagement

Door het voeren van Global Standards Engagement gaan we de dialoog aan met bedrijven die op basis van de uitkomsten van onze screening een verhoogd risico lopen op het schenden van internationale standaarden, zoals de UN Global Compact Principles, de OESO-richtlijnen en de UNGP's. De conventies en verdragen, zie bijlage 1, zijn de basis voor de Global Standard engagementactiviteiten. Deze bedrijven hebben de zogenaamde 'Watchlist'-status. Het doel van deze vorm van engagement is het verminderen, herstellen of voorkomen van het risico op schendingen, door deze bedrijven.

Materiële Risico Engagement

Als onderdeel van het screeningproces krijgen bedrijven in de beleggingsportefeuille een ESG-risicoscore toegekend. Dit is een absolute score waarbij een bedrijf wordt beoordeeld aan de hand van blootstellingsrisico's en gerelateerde managementprestaties ten aanzien van financieel materiële ESG-risico's. Wanneer een bedrijf een ESG-risicoprofiel score van 30 of hoger heeft, geldt als risicoclassificatie voor het bedrijf 'hoog (high)' of 'ernstig (severe)'.

Vanuit Materiële Risico Engagement wordt de dialoog aangegaan met bedrijven die een ESG-risicoscore hebben van 30 of hoger. Het doel van deze vorm van engagement is het terugdringen

van het financieel materiële ESG-risico van bedrijven met een hoog of ernstig ESG- risicoscore naar tenminste een medium tot laag niveau waarbij de ESG-risicoscore lager is dan 30.

Thematische Engagement

Het doel van Thematische engagement is het creëren van impact op ondernemingsniveau en het bewerkstelligen van systematische impact door op belangrijke maatschappelijke thema's de dialoog aan te gaan met zowel bedrijven die voorop lopen als met bedrijven die achterblijven. Het doel is dat de best practices van bedrijven die voorop lopen worden gebruikt om bedrijven die achter lopen in de sector te stimuleren tot verbetering. Deze vorm van engagement is gelinkt aan de SDG's. De thema's waar engagement op wordt gevoerd, zoals biodiversiteit en mensenrechten, worden jaarlijks geëvalueerd en eventuele nieuwe thema's worden toegevoegd.

Engagementproces

Elk bedrijf waarmee engagement wordt gevoerd, volgt een vergelijkbaar proces:

Fase	Omschrijving
1.	Het doel is het creëren van bewustzijn over de gedetecteerde materiële ESG-risico's bij het bedrijf.
2.	Het veranderdoel wordt vastgesteld met passende acties die het bedrijf kan ondernemen.
3.	De voortgang wordt gemonitord en waar nodig bijgesteld. De vervolgacties worden besproken.
4.	De voortgang wordt geëvalueerd en eventuele opkomende problemen worden besproken.

Gedurende het engagement traject wordt per engagement casus vastgesteld wat nodig is ter bevordering van de voortgang; bijvoorbeeld het organiseren van meetings waarin één of meer onderwerpen diepgaand worden behandeld, het versturen van specifieke e-mails of een ander soort contact. De engagementperiode met een bedrijf varieert tussen de drie tot vijf jaar. Gedurende de eerste 24 maanden wordt regelmatig contact gezocht met het bedrijf over de voortgang. Mocht een bedrijf gedurende 24 maanden niet of nauwelijks reageren op engagementverzoeken dan komt dat bedrijf in de escalatie fase.

Escalatiefase en -strategie

Wanneer blijkt dat een bedrijf na twee jaar nauwelijks reageert en/of onvoldoende voortgang boekt op de engagementdoelstellingen die vooraf zijn gesteld, dan gaat het engagement met het bedrijf

over naar een escalatie- en beoordelingsperiode. Indien nodig wordt het stemrecht ingezet, met de bedoeling dat bedrijven actiever gaan deelnemen aan het engagementproces. Bij onvoldoende resultaat krijgt een bedrijf een ‘disengagement’ status. Als deze situatie zich voordoet, dan wordt aan de Beleggingsadviescommissie van Menzis hierover advies gevraagd, zodat de Raad van Bestuur kan besluiten of de positie in het bedrijf bijvoorbeeld wordt afgebouwd of dat het bedrijf wordt uitgesloten. Dit wordt in overleg met de externe dienstverlener / vermogensbeheerder voorbereid.

Gezamenlijke engagement initiatieven

Menzis en de partijen die namens ons engagement voeren nemen ook deel aan gezamenlijke engagementactiviteiten. Deze engagementinitiatieven staan vaak onder leiding van een grote institutionele belegger, waarbij andere grote, middelgrote en kleine verzekeraars en/of pensioen-fondsen in Nederland aansluiten. Samenwerking met andere institutionele investeerders helpt het engagement succes te vergroten. Als vanuit de UNPRI en/of de VBDO gezamenlijke engagement-initiatieven worden ingezet en als deze passen bij onze strategie en beleid doen wij daaraan mee.

Monitoring

Op kwartaalbasis monitoren wij de impact van de engagementactiviteiten via een online engagementplatform, waarin alle historie van onze engagementactiviteiten is terug te vinden. Wij monitoren de bedrijven waarmee engagement wordt gevoerd, in welke fase van het engagement-proces deze zich bevinden, wat de doelstellingen zijn en wat de bereikte resultaten en voortgang is. Deze rapportages en resultaten worden elk kwartaal besproken met de Beleggingsadvies-commissie. Een samenvatting van de rapportage publiceren wij op de website.

3.4.3 Stemmen

Stembeleid

Als aandeelhouder is Menzis voor een deel eigenaar van een onderneming en heeft Menzis stemrecht tijdens aandeelhoudersvergaderingen. Met dat eigenaarschap voelen we de verantwoordelijkheid voor engagement en voor het actief uitvoeren van het stemrecht in relatie tot de bedrijven in de beleggingsportefeuille. Hiermee stimuleren we ondernemingen wereldwijd om beter te presteren op het gebied van duurzaamheid. Wij geloven dat een goed stewardshipbeleid bijdraagt aan het lange termijnsucces van de portefeuillebedrijven.

Aansluitend op het beginsel “portefeuillebeheer door specialisten” besteedt Menzis het uitvoeren van het stembeleid uit. De externe vermogensbeheerder van Menzis’ aandelenmandaat[6] wordt geselecteerd en geëvalueerd op basis van de aansluiting met het stembeleid van Menzis.

Bij het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen zijn de International Corporate Governance Network (ICGN) Stewardship Guidelines leidend als overkoepelende richtlijnen voor best practices op het gebied van governance. De ICGN worden internationaal erkend als de best practice-standaard in corporate governance (zie www.icgn.org/policy) en onderschrijven de OESO-principes voor corporate governance.

Bij het beoordelen van de governance van bedrijven worden, waar van toepassing, ook markt specifieke best practices gevolgd, uiteengezet in nationale codes en andere erkende best practice-richtlijnen, zoals de UK Stewardship Code, de ISG US Stewardship Principles, de Japanse Stewardship Code, de Taiwan Stewardship Principles for Institutional Investors, de Hong Kong Principles for Responsible Ownership, de Brazilian Stewardship Code, de Singapore Stewardship Principles en de Korean Stewardship Code.

Voor iedere lokale markt waar Menzis haar stem kan uitbrengen wordt een kostenafweging gemaakt. Dit kan ertoe leiden dat in bepaalde lokale markten in enig jaar niet wordt gestemd.

Het stemrecht wordt ook ingezet richting bedrijven voor het aanpakken van sociale- en milieu gerelateerde risico’s. Hierbij kan gedacht worden aan belangrijke onderwerpen, zoals klimaatverandering, ontbossing en mensenrechten.

---

[6] *Bron naar het beleid van de externe vermogensbeheerder: docu-robeco-stewardship-policy.pdf*

De externe vermogensbeheerder van het aandelenmandaat werkt samen met, en ontvangt stemadviezen van, een partij die gespecialiseerd is in stemmen. Voor specifieke ESG-onderwerpen worden de stemadviezen, indien nodig, in lijn met het stembeleid overschreven. Dit gebeurt bijvoorbeeld voor Nederlandse bedrijven, of voor ondernemingen waarmee engagement wordt gevoerd en waarbij het stemrecht gebruikt wordt als escalatiestrategie, of voor bedrijven die vanwege duurzaamheid (negatieve) media aandacht krijgen.

Menzis is aangesloten als deelnemer bij Eumedion. Eumedion zet zich in voor goed ondernemingsbestuur en duurzaamheidsbeleid bij Nederlandse bedrijven. Het stembeleid is ingericht volgens de principes uit de Nederlandse Stewardship Code en sluit aan bij best practices van andere landen.

Op hoofdlijnen richt de Nederlandse Stewardship Code zich op duurzame lange termijn waarde-creatie, risicomanagement, effectieve governance, beloningen en commitment aan stakeholder-relaties. De code betreft best practices die toezien op de verhouding tussen de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen en de aandeelhouders. De principes uit deze code zijn bedoeld om aan te geven wat goede corporate governance inhoudt. De code stelt gedragsnormen vast voor bestuurders, commissarissen en aandeelhouders.

3.5. Monitoren

Wij monitoren de ESG-risico’s in de beleggingsportefeuille en beoordelen welke risico’s materieel zijn voor Menzis. De uitkomsten hiervan bespreken wij met onze externe service provider en vermogensbeheerders. Menzis heeft beleid voor het mitigeren van deze risico’s, zoals het inzetten van engagement, het stemmen en uitsluiten van bedrijven. De monitoring van deze risico’s en de impact van de mitigatiestrategie gebeurt doorlopend. De uitkomsten van de monitoring zijn input voor de jaarlijkse evaluatie van het beleid. Jaarlijks evalueren wij het Beleid Duurzaam Beleggen en passen wij het beleid aan als dat nodig is. Bij de evaluatie van het beleid nemen wij naast onze interne rapportages, ook externe rapportages, onderzoeken van externe bureaus, actuele marktontwikkelingen en input van onze stakeholders mee.

De fiduciair beheerder adviseert Menzis in de selectie van de externe vermogensbeheerders. Menzis maakt de uiteindelijke keuze voor de aanstelling van de externe vermogensbeheerder. Jaarlijks monitort en beoordeelt de fiduciair beheerder de externe vermogensbeheerders ook op hun ESG-prestaties.

Het monitoren van bedrijven in de beleggingsportefeuille gebeurt onder andere via onze actief aandeelhouderschap activiteiten en de rapportages die we daarover ontvangen. De rapportage-verplichtingen van de externe vermogensbeheerders en service provider zijn vastgelegd in contracten. Op maand- en kwartaalbasis ontvangt Menzis beleggings- en duurzaamheids-rapportages. Deze rapportages gebruikt Menzis als input voor het monitoren van de beleggingen en voor de jaarlijkse evaluatiegesprekken met de externe vermogensbeheerders. Het onderzoeken van mogelijkheden voor het verder verduurzamen van de beleggingsportefeuille is een van de onderwerpen van deze evaluatiegesprekken, zoals onderzoek naar het beleggen in sociale obligaties. Jaarlijks evalueren we het beleid en de uitvoering van het Beleid Duurzaam Beleggen ook met de externe dienstverlener en vermogensbeheerders. De input van de fiduciair beheerder nemen wij daarin mee. Deze monitoring gebeurt in overeenstemming met de Regeling Uitbesteding Vermogensbeheer.

Wij willen onze Ledenraad meer betrekken bij de evaluatie van het beleid door periodiek de dialoog met de Ledenraad op het gebied van verantwoord beleggen te hebben. De uitkomsten van de dialoog nemen wij, voor zover mogelijk, mee in de beoordeling en actualisering van het beleid.

3.6. Rapporteren

Menzis is transparant over haar acties, beslissingen, overwegingen en voortgang. Hier geven wij op onder andere de volgende manieren vorm aan:

- Menzis publiceert het Beleid Duurzaam Beleggen op de website net als het Beleid Duurzaamheid, waarin een paragraaf, in lijn met dit beleid, is opgenomen over duurzaam beleggen;
- Vanuit de UNPRI publiceren wij periodiek over ons Beleid Duurzaam Beleggen en de uitvoering hiervan. De rapportage van Stichting Beleggingen Menzis is te downloaden via https://ctp.unpri.org/dataportalv2/transparency;
- Jaarlijks publiceren wij een jaarverslag met duurzaamheidsinformatie op onze website;
- Voor de uitvoering van onze duurzame beleggingsportefeuille publiceren wij verschillende rapportages op onze website, zoals:
    - **Beleggingenoverzicht.** Elk halfjaar publiceren we een lijst van alle beleggingen in bedrijven en overheden in de beleggingsportefeuille. Hierin maken we een splitsing naar land, sector en marktwaarde.
    - **Uitsluitingenlijst.** Ieder kwartaal publiceert Menzis een lijst met bedrijven waarin wij niet beleggen. In dit beleidsstuk zijn de criteria voor de uitsluitingen uitgewerkt. De Global Standard- en Thema- en productscreening vormen de basis voor de uitsluitingenlijst.

- **Engagement rapport.** Elk kwartaal publiceren we Menzis' specifieke engagement-statistieken en een algemeen engagementrapport. Voor de thematische engagement-trajecten wordt per jaar een separaat rapport gepubliceerd, waarin op hoofdlijnen engagementdoelstellingen en -resultaten zijn opgenomen.
- **Stemverslag.** Menzis publiceert ieder kwartaal de stemresultaten per bedrijf, per agenda item. In de rapportage worden tegenstemmen of onthouding van stemmen toegelicht.
- **ESG-risicoanalyse.** Ieder kwartaal publiceren wij een ESG-risicomonitor op de website, waarin de ESG-risico's van de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille worden vergeleken met een passende benchmark.

3.7. Zorgen voor herstelmaatregelen of werk hieraan mee

Met het uitvoeren van het Beleid duurzaam beleggen draagt Menzis bij aan het zoveel mogelijk voorkomen, dan wel beperken en zo nodig herstellen van eventuele daadwerkelijke of potentiële negatieve impact op mens, milieu, en maatschappij. En, zet Menzis in op het bijdragen aan positieve impact.

Daarom willen we de bedrijven, indien van toepassing, zoveel mogelijk stimuleren tot het zorgen voor en/of meewerken aan herstel- en verhaalmaatregelen. Dit doen we middels onze engagementactiviteiten. We vragen onze engagementproviders herstel en verhaalmaatregelen een essentieel onderdeel te maken van de engagementdialoog. Bedrijven die negatieve impact veroorzaken dienen herstelmaatregelen te treffen in de vorm van verontschuldigingen, restituties, rehabilitaties of financiële/niet-financiële schadevergoedingen. De benadeelden staan hierbij centraal.

Menzis kent een klachtensysteem waar getroffen rechthebbenden of benadeelden een klacht kunnen indienen. Per klacht wordt onderzocht hoe deze het beste kan worden opgelost. Middels het klachtenformulier op de website van Menzis, kunnen stakeholders feedback geven op het beleid en de uitvoering van het vermogensbeheer[7]. Menzis neemt deze feedback voor zover mogelijk mee in de jaarlijkse update van het beleid duurzaam beleggen.

[7] Klacht indienen | Menzis

3.8. ESG-integratie

De uitvoering van het vermogensbeheer besteedt Menzis uit aan externe vermogensbeheerders. Dit past bij ons beleggingsprincipe ‘portefeuillebeheer door specialisten’. Zo hebben wij een fiduciair beheerder die ons adviseert en ondersteunt bij de selectie, monitoring en evaluatie van externe vermogensbeheerders. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de vermogensbeheerders is duurzaamheid een van de criteria. Daarnaast helpt de fiduciair beheerder ons met het risicobeheer en de inrichting van de portefeuille naar beleggingssoorten, en houdt de fiduciair beheerder ons op de hoogte van marktomstandigheden. Menzis heeft de ambitie om in de allocatie van haar beleggingen te sturen op positieve impact. Dit vergt een integrale aanpak tussen duurzaam beleggen en de karakteristieken van de beleggingsportefeuille, zoals regio- en sectorverdeling, SDG impact en de keuze van een duurzame benchmark.

Beleggingsproces

Ons beleggingsproces, waarbij duurzame factoren een belangrijke rol spelen, kent twee onderdelen:

- de selectie en monitoring van externe vermogensbeheerders;
- het beleggingsproces bij de geselecteerde externe vermogensbeheerders.

Selectie en monitoring van vermogensbeheerders

Bij de selectie van een externe vermogensbeheerder is het belangrijk voor Menzis dat, naast de beleggingskwaliteiten van de externe vermogensbeheerder, het ESG-beleid van de externe vermogensbeheerder past bij het beleid van Menzis. Op beide thema’s ‘scoren’ we de externe vermogensbeheerders om zo een goede afweging te kunnen maken tussen duurzaamheid en beleggingskwaliteiten. Bij de uiteindelijke aanstelling van een externe vermogensbeheerder vindt deze afweging altijd plaats tegen ons beleggingsprincipe ‘duurzaamheid is de norm’. Menzis kiest voor de uitvoering van het vermogensbeheer waar mogelijk voor een mandaat-oplossing, zodat Menzis de flexibiliteit houdt om het eigen duurzaam beleggen beleid te laten uitvoeren.

Als onderdeel van de monitoring van de externe vermogensbeheerders vindt ieder jaar een evaluatiegesprek plaats tussen Menzis en de vermogensbeheerder, waarin het ESG-beleid en de uitvoering daarvan een belangrijk agendapunt is. De uitvoerbaarheid van beoogde veranderingen in het beleid duurzaam beleggen bespreken wij met de externe vermogensbeheerders. Menzis publiceert het aangepaste beleid op de website, nadat het is vastgesteld.

De externe vermogensbeheerders wegen in het beleggingsproces duurzame factoren, mede op basis van het beleid van Menzis, mee in de aan- en verkoopbeslissingen. Voor beleggingsfondsen is Menzis afhankelijk van het beleid van de externe vermogensbeheerder. In samenwerking met de fiduciair beheerder wordt bij de selectie gezocht naar een beleggingsfonds dat het beste aansluit op de duurzaamheidseisen van Menzis. Wij verwachten van een externe vermogens-beheerder dat deze UNPRI onderschrijft en streven naar het voldoen aan SFDR artikel 8 of 9.

Aandelen wereldwijd

Menzis heeft de beleggingen in beursgenoteerde aandelen verder verduurzaamd, mede ingegeven door het IMVO-convenant en door de urgentie rondom het tegengaan van klimaat-verandering. De nadruk bij het verduurzamen van deze beleggingen ligt op een combinatie van klimaatdoelstellingen en best-in-class, aangevuld met het uitsluitingenbeleid van Menzis en het streven aan te sluiten bij de SDG's: SDG 3 - goede gezondheid en welzijn, SDG 1 - geen armoede, en SDG 13 - klimaatactie, waarbij behoud van flexibiliteit belangrijk is. We beleggen niet in bedrijven met negatieve impact op deze drie focus-SDG's en zoeken, waar mogelijk, naar positieve impact op deze focus-SDG's. Op gebied van gezondheid en welzijn hebben bijvoorbeeld bedrijven die actief zijn in de fastfood-, alcoholhoudende dranken-, niet-medische cannabis- of gokindustrie negatieve impact.

Het uitsluitingenbeleid van Menzis kent een significante overlap met de uitsluitingen op basis van klimaatdoelstellingen die in lijn zijn met een Paris Aligned Benchmark (hierna: PAB). Voor onze beleggingen in wereldwijde beursgenoteerde aandelen is de klimaatdoelstelling in lijn met een PAB. Het doel van het klimaatakkoord van Parijs is dat de opwarming van de aarde onder de 1,5 tot 2 graden blijft en de uitstoot van broeikasgassen wordt teruggebracht. De klimaat-doelstelling voor de aandelenportefeuille is het verminderen van 50% initiële carbon reductie per geïnvesteerde miljoen USD in vergelijking met de benchmark (scope 1: de directe uitstoot van CO2 en scope 2: de indirecte uitstoot van CO2).

Daarnaast is het doel een jaarlijkse CO2-reductie van 7% tot 10%, zodat de CO2-footprint van de aandelenportefeuille lager is en blijft dan de footprint van de MSCI All World Country Index (ACWI). Daarnaast is de ambitie beleggingen in bedrijven met fysieke risico's als gevolg van extreme weersomstandigheden met ten minste 50% te verminderen en verhogen we het gewicht van bedrijven die kansen zien in de klimaattransitie. Hiermee beperken wij beleggingen in, voor het klimaat, risicovolle ondernemingen.

De ambitie voor de aandelenportefeuille is een CO2-neutrale portefeuille in 2050. Hiervoor is de volgende doelstelling opgesteld.

Menzis streeft naar een CO2-neutrale aandelenportefeuille in 2050 door 100% van de aandelenbeleggingen in dat jaar te investeren in CO2-neutrale beleggingen.
Dit doet de externe vermogensbeheerder door:

- Te sturen op 50% carbonreductie ten opzichte van de benchmark (MSCI ACWI) en jaar op jaar de CO2-voetaftruk te verminderen met 7% tot 10%;
- Het voeren van engagement met bedrijven over ambitieuze klimaatdoelstellingen, inclusief het bevorderen van de transitie naar Net-Zero als onderdeel van het thematische engagement.

Wij willen meer beleggen in bedrijven die bijdragen aan het milieu, de maatschappij en goed bestuur (ESG), we noemen dat een Best-in-class benadering. Daarom alloceren wij meer kapitaal aan bedrijven met een positieve ESG-score. Hierbij streven wij naar een 20% hogere ESG-score van de aandelenportefeuille ten opzichte van de MSCI AWCI. Met dit mandaat verwachten wij een hoger maatschappelijk rendement en gezond financieel rendement op de lange termijn.

Bedrijfsobligaties

Binnen onze bedrijfsobligatieportefeuille beleggen we wereldwijd in bedrijfsobligaties met een bovengemiddelde duurzaamheidscore. Menzis is in gesprek met de externe vermogensbeheerder over de implementatie voor het uitvoeren van engagement met bedrijven. Ter ondersteuning van de energietransitie en CO2-vermindering investeert Menzis minimaal 10% van de portefeuille in groene bedrijfsobligaties. Deze groene bedrijfsobligaties zijn vastrentende instrumenten waarvoor de opbrengsten specifiek bestemd zijn voor projecten met vooraf duidelijk gedefinieerde milieu-voordelen. Voorbeelden van in aanmerking komende projecten zijn: hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, duurzaam afval beheer, duurzaam landgebruik, biodiversiteit, natuurbehoud, schoon transport en schoon water.

Bij de selectie van sociale bedrijfsobligaties kiezen we voor een brede en inclusieve visie op alle maatschappelijke kwesties. Selectie van in aanmerking komende sociale bedrijfsobligaties is in lijn met de Social Bond Principles (SBP) van ICMA en de SDG's, of ‘sustainability bonds’ volgens ICMA waarbij meer dan 70% van de besteding naar een sociaal project gaat. Menzis heeft geen

voorkeurscategorie, maar wil wereldwijd sociale kwesties en de daarmee samenhangende maatschappelijke impact aanpakken.

Europese Staatsobligaties

Het doel van onze Europese staatsobligatieportefeuille is het behalen van een duurzaam rendement op de lange termijn. Dit doen we door landen met een hoge duurzaamheidsscore te overwegen in de portefeuille. Net als bij bedrijfsobligaties, wordt een deel van het vermogen geïnvesteerd in groene staatsobligaties. Binnen dit mandaat is de minimale allocatie naar groene staatsobligaties 5% van de portefeuille en streven we naar een allocatie van 15%. Hiermee willen we specifiek bijdragen aan het financieren en mitigeren van klimaatveranderingen en het verlagen van CO2-uitstoot.

Bij de selectie van sociale staatsobligaties gaan we uit van een breder universum gebaseerd op de SDG's. Op basis van een eigen raamwerk bepaalt de externe vermogensbeheerder welke staats-obligaties voldoende 'sociale blootstelling' hebben om te worden opgenomen in de beleggings-portefeuille. Menzis verkent de mogelijkheden voor het engagen met overheden met de externe vermogensbeheerder.

Nederlandse Woninghypotheken

Ook beleggen wij in Nederlandse woninghypotheken. Hiermee dragen we bij aan de verduurzaming van de Nederlandse huizenmarkt. Zo worden extra financiële mogelijkheden geboden aan consumenten die hun woning willen verduurzamen. Voor deze beleggingscategorie is de ambitie een CO2-neutrale voetafdruk in 2050. Hiervoor is onderstaande doelstelling opgenomen.

Menzis streeft naar een CO2-neutrale voetafdruk van de Nederlandse Woninghypothekenportefeuille in 2050.
Dit doet de externe vermogensbeheerder door:

- Het verduurzamen van woningen mogelijk te maken voor hypotheekklanten, middels een duurzaamheidsrekening, en daarmee het gemiddelde energielabel te verlagen. Met de duurzaamheidsrekening kan men tot 106% van de marktwaarde van de woning lenen, met een maximum van € 65.000, waarbij de extra 6% moet worden gebruikt voor het verduurzamen van de woning.
- Het informeren over, faciliteren van en realiseren van energiebesparings-maatregelen.

Geldmarkt

Met onze geldmarktbeleggingen beleggen wij in soevereine Eurolanden waarbij wij, net als bij Europese staatsobligaties, in de portefeuille een hoger gewicht toekennen aan landen met een hogere duurzaamheidsscore. Menzis is in gesprek met de externe vermogensbeheerder over de implementatie voor het uitvoeren van engagement met overheden. Menzis heeft voor dit mandaat geen doelstelling voor het investeren in groene obligaties, vanwege de korte looptijd.

Zorgbeleggingen

Onze zorgbeleggingen bestaan voornamelijk uit niet-beursgenoteerde bedrijven die gericht zijn op innovatie in de zorg. Veel innovatie, ook in de zorg, vindt plaats in de wetenschap en bij kleine, jonge ondernemingen. Het beoordelen of een idee, innovatie of bedrijfsplan wel of niet veelbelovend is, is een continue zoektocht. Dat kost tijd en vergt veel menskracht. Om dit uit te voeren committeert Menzis een deel van het vermogen aan participatiemaatschappijen die zich richten op jonge zorgondernemingen, die het verschil kunnen maken voor de zorg in Nederland. Hierbij horen ook buitenlandse initiatieven met positieve impact op de Nederlandse zorgmarkt.

Bijlagen

Bijlage 1. Verdragen, conventies en lidmaatschappen

De lijst bevat de verdragen, conventies en lidmaatschappen die op dit moment worden toegepast en deze is een integraal onderdeel van de due-diligence cyclus van Menzis. Dit betekent dat we deze lijst gebruiken om te beoordelen of een belegging in overeenstemming is met ons ESG-beleid.

De lijst met verdragen, conventies en lidmaatschappen wordt gebruikt voor de ESG-risicoscreening van de beleggingsportefeuille en voor het bepalen van de uitsluitingenlijst, en dient als input voor de engagementdialogen met bedrijven en voor het stemmen op aandeelhouders-vergaderingen. De lijst is samengesteld op basis van de verdragen, conventies en lidmaat-schappen die de externe service provider voor ESG-data en engagement en de externe vermogensbeheerder van Menzis' wereldwijde aandelenmandaat onderschrijven. Menzis onderschrijft zelf ook een aantal van de genoemde verdragen, conventies en lidmaatschappen.

Verdragen, conventies en lidmaatschappen
30% Club
Access to Medicine Index
Advance Gender Equality in Business
AMEC (Brazilian Corporate Governance Association)
Arms Trade Treaty, 2013
Asian Corporate Governance association (ACGA)
Association of Investors for Sustainable Development (VBDO)
Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal, 1989
Business Benchmark on Farm Animal Welfare
Cambridge Institute for Sustainable Leadership
Carbon Disclosure Project (CDP)
City to Sea Partnership
Climate Action 100+ Initiative
Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic, 1992
Convention on Biological Diversity, 1992 (and relative protocols)

Convention on Cluster Munitions, 2008
Convention on the Prohibition of Development, Production, Stockpiling of Bacteriological (Biological) and Toxin Weapons and on the Destruction, 1972
Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment, 1972
DNB Sustainable Finance initiative
Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS)
EDGE Certification Foundation
Equator Principles
EU Sanctions
Eumedion
European Fund Asset Management Association (EFAMA)
Eurosif
FAO International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture, 2001
Farm Animal Investment Risk & Return (FAIRR)
Finance Sector Deforestation Action (FSDA)
Geneva Conventions, 1949 (and relative protocols)
Glasgow Financial Alliance for Net Zero (GFANZ)
Global Commission on Mining 2030
Global Impact investing network (GIIN)
Global Steering Group on Impact Investing (GSG)
GREEN Initiative (Real Estate)
GreenBuzz Zurich
GRESB
Hague Conventions with Respect to the Laws and Customs of War on Land and its annex: Regulations concerning the Laws and Customs of War on Land, 1899 and 1907
Hong Kong Principles for Responsible Ownership
IAEA Convention on Nuclear Safety, 1994
IAEA Joint Convention on the Safety of Spent Fuel Management and on the Safety of Radioactive Waste Management, 1997
IAEA Safety Standards

ICGN Global Corporate Governance Principles

ICMM Mining Principles

ILO Convention concerning Conditions of Employment of Plantation Workers, 1958 (No. 110)

ILO Convention concerning Discrimination in Respect of Employment and Occupation, 1958 (No. 111)

ILO Convention concerning Equal Remuneration for Men and Women Workers for Work of Equal Value, 1951 (No. 100)

ILO Convention concerning Forced or Compulsory Labour, 1930 (No. 29)

ILO Convention concerning Freedom of Association and Protection of the Right to Organise, 1948 (No. 87)

ILO Convention concerning Indigenous and Tribal Peoples in Independent Countries, 1989 (No. 169)

ILO Convention concerning Migration for Employment, 1949 (No. 97)

ILO Convention concerning Minimum Age for Admission to Employment, 1973 (No. 138)

ILO Convention concerning Minimum Wage Fixing, with Special Reference to Developing Countries, 1970 (No. 131)

ILO Convention concerning Occupational Safety and Health and the Working Environment, 1981 (No. 155)

ILO Convention concerning Safety and Health in Construction, 1988 (No. 167)

ILO Convention concerning Safety and Health in Mines, 1995 (No. 176)

ILO Convention concerning the Abolition of Forced Labour, 1957 (No. 105)

ILO Convention concerning the Application of the Principles of the Right to Organise and to Bargain Collectively, 1949 (No. 98)

ILO Convention concerning the Prevention of Major Industrial Accidents, 1993 (No. 174)

ILO Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour, 1999 (No. 182)

ILO Convention concerning the Promotion of Collective Bargaining, 1981 (No. 154)

ILO Convention concerning the Protection of Wages, 1949 (No. 95)

ILO Convention concerning the Reduction of Hours of Work to Forty a Week, 1935 (No. 47)

ILO Convention Limiting the Hours of Work in Industrial Undertakings to Eight in the Day and Forty-eight in the Week, 1919 (No. 1)

ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work, 1998

ILO General Principles and Operational Guidelines for Fair Recruitment, 2016

ILO Guidelines on Occupational Safety and Health Management Systems, 2001
ILO Tripartite Declaration of Principles Concerning Multinational Enterprises and Social Policy
IMF Fiscal Transparency Code
IMO Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter, 1972 (and relative protocol)
IMO International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973 (and relative protocols)
IMO International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Cooperation, 1990
Impact Management Project
IMVO Convenant
Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC)
Interfaith Center for Corporate Responsibility (ICCR)
International Convention for the Regulation of Whaling, 1946
International Corporate Governance network (ICGN)
International Labour Organization's Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work
International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation, the FATF Recommendations
Investor Alliance for Human Rights (IAHR)
Investor Mining and Tailings Safety Initiative
Investor Policy Dialogue on Deforestation (IPDD)
IUCN Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, 1973
Klimastiftung Schweiz
Minamata Convention on Mercury, 2013
Nature Action 100
Net-Zero Asset Managers Initiative (NZAM)
Non-legally Binding Authoritative Statement of Principles for a Global Consensus on the Management, Conservation and Sustainable Development of all Types of Forests, 1992
OECD Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions, 1997
OECD Guidelines for Multinational Enterprises
PACI Principles for Countering Bribery, 2013

Partnership Biodiversity Accounting Financials (BPAF)
Plastic Solutions Investor Alliance
Platform Carbon Accounting Financials (PCAF)
Powering Past Coal Alliance (PPCA)
Principles for Responsible Banking
Principles for Responsible Investment
Ramsar Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterfowl Habitat, 1971
Rio Declaration on Environment and Development, 1992
Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedures for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade, 1998
Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO)
Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants, 2001
Sustainable Finance Geneva (SFG)
Swiss Sustainable Finance (SSF)
Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD)
Task Force on Nature-related Financial Disclosures (TNFD)
Transition Pathway Initiative (TPI)
UK Transition Plan Taskforce
UN Convention against Corruption, 2003
UN Convention against the Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988
UN Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 1994
UN Convention against Transnational Organized Crime, 2000 (and relative protocols)
UN Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects, 1980 (and relative protocols)
UN Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, 1979
UN Convention on the Law of the Sea, 1982
UN Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on their Destruction, 1992

UN Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction, 1997

UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities, 2006

UN Convention on the Rights of the Child, 1989 (and relative optional protocols)

UN Convention relating to the Status of Refugees, 1951 (and relative protocol)

UN Convention to Combat Desertification, 1994

UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, 2007

UN Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities, 1992

UN Framework Convention on Climate Change, 1992 (and subsequent Kyoto Protocol and Paris Agreement)

UN Guidelines for Consumer Protection, 2016

UN Guiding Principles on Internal Displacement, 1998

UN International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance, 2006

UN International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism, 1999

UN International Convention on the Elimination of all Forms of Racial Discrimination, 1965

UN International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families, 1990

UN International Covenant on Civil and Political Rights, 1966

UN International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 1966

UN Sanctions

UN Treaty on Plastic Pollution

UN Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, 1968

UN Universal Declaration on Human Rights, 1948

UNECE Aarhus Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters, 1998

UNECE Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context, 1991

UNECE Convention on Long-range Transboundary Air Pollution, 1979

UNECE Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes, 1992

UNECE Convention on the Transboundary Effects of Industrial Accidents, 1992

UNEP Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals, 1979
UNESCO Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, 1972
United Nations Global Compact (UNGC)
Vienna Convention for the Protection of the Ozone Layer, 1985 (and subsequent Montreal Protocol)
WHO Ethical Criteria for Medicinal drug Promotion, 1988
WHO Framework Convention on Tobacco Control, 2003
WHO Good Manufacturing Practices for Pharmaceutical Products: Main Principles
World Benchmarking Alliance (WBA)
ZSL-SPOTT Palm Oil benchmark

Bijlage 2. Definities

- *Arctische olie- en gasexploratie extractie*; inkomsten die bedrijven halen uit olie- en gasexploratie in offshore Arctische gebieden (gebieden binnen de poolcirkel).
- *Biodiversiteit*; de verscheidenheid aan levensvormen – planten, dieren, micro-organismen – die onderdeel zijn van alle ecosystemen. Dit omvat ook de genetische variatie binnen soorten, tussen soorten en de verscheidenheid van ecosystemen waarin de organismen leven.
- *Controversiële wapens*; wapens met willekeurige en disproportionele impact, zoals landmijnen, clusterwapens, biologische wapens, chemische wapens, nucleaire wapens, wapens met verarmd uranium of witte fosfor.
- *Engagement*; de dialoog aangaan met portefeuillebedrijven om zowel positieve impact te maken als negatieve impact te beperken in de bedrijfsvoering.
- *ESG*; de afkorting staat voor Environmental, Social en Governance (milieu, sociale omstandigheden en goed ondernemingsbestuur). Dit zijn drie centrale factoren die een rol spelen in de duurzaamheid van een belegging.
- *ESG-integratie*; het integreren van ESG informatie in de besluitvorming om te beleggen, de monitoring en evaluatie van een belegging en in het actief aandeelhouderschap.
- *Fastfood branche*; bedrijven die gebruik maken van in massa geproduceerde kant-en-klare ingrediënten; verpakt en klaar om mee te nemen; rijk aan verzadigd vet, suiker, zout en calorieën.
- *Green bonds/ Groene obligaties*; obligaties die worden uitgegeven door (semi) overheden en bedrijven ter financiering van duurzame projecten – oftewel het geld wordt enkel gebruikt voor het realiseren van klimaat- of milieudoelstellingen.
- *NGO*; een non-gouvernementele organisatie die onafhankelijk is van de overheid en zich richt op een verondersteld maatschappelijk belang. Organisaties die bijvoorbeeld werken aan het bevorderen van milieubescherming, gezondheid of sociale doelen.
- *Olie en/of gas gebaseerde stroomopwekking*; hierbij wordt er stroom opgewekt door het verbranden van olie of aardgas, of derivaten als diesel, zware olie enz.
- *Palmolie*; een eetbare plantaardige olie die wordt gewonnen uit de pulp van de vrucht van de oliepalmen. Palmolieplantages kunnen ontbossingsproblematiek met zich meebrengen.
- *Participatiemaatschappij*; participatiemaatschappijen zetten investeringsfondsen op waar een groep investeerders aan meedoen. Iedere investeerder geeft van tevoren aan hoeveel geld beschikbaar is om te investeren. Ook wordt van tevoren een richting bepaald in hoeveel bedrijven in totaal wordt geïnvesteerd. De fondsen hebben veelal een looptijd van tien jaar met

een optie tot verlenging van de looptijd. Investeringen zijn veelal in niet-beursgenoteerde bedrijven die groeikapitaal nodig hebben of kapitaal nodig hebben voor innovatie.

- *Pesticide*; een stof of mengsel van stoffen die worden gebruikt om bepaalde plagen te voorkomen, af te weren of te vernietigen, zoals insecten, plantpathogenen, onkruid of in bepaalde gevallen vogels of zoogdieren.
- *Predatory Lending*; elke vorm van geld uitlenen waarbij een lener wordt misbruikt door een geldschieter door bijvoorbeeld oneerlijke leenvoorwaarden.
- *Schalie-energie*; energie gewonnen uit schaliegas. Dit is een soort onconventioneel aardgas, gevangen in schalie (sedimentgesteenten), waardoor de productie complexer en duurder is vanwege de behoefte aan geavanceerde technologieën.
- *SDG*; de Sustainable Development Goals zijn 17 werelddoelen voor duurzame ontwikkeling. De 193 lidstaten van de Verenigde naties (VN) hebben deze ontwikkelingsdoelen voor 2015 – 2030 vastgesteld.
- *Tabak en tabak-gerelateerde producten*; sigaretten, sigaren, tabak voor pijpen, snuiftabak, elektronische sigaretten, vloeipapier, filters en rookloze tabaksproducten.
- *Teerzanden*; ook wel oliezanden of bitumineuze zanden genoemd. Wat uit teerzanden wordt gewonnen is bitumen of teer, een zeer stroperige en dikke vorm van olie die niet vloeibaar is tenzij deze wordt verwarmd of verdund.
- *Uitsluitingen*; bedrijven of landen waarin Menzis wegens internationale wet- en regelgeving of normatieve overwegingen niet in wenst te beleggen.

Bijlage 3. Themakaders

Gezondheid

Onze missie is "ieder mens leefkrachtiger nu en in de toekomst". Menzis wil een partner in de gezondheid van mensen zijn, zodat iedereen zo leefkrachtig mogelijk in het leven kan staan. Voor onze beleggingen richten we ons daarom ook op SDG-3 "Goede gezondheid en welzijn". Wij hebben twee overkoepelende ambities op gezondheid.

Gezondheid voor iedereen binnen bereik houden

Ieder mens heeft recht op gezondheidszorg. Wij vinden dat hierin geen verschillen moeten zijn tussen mensen. Denk aan de betaalbaarheid en toegankelijkheid van zorg en medicijnen. Ongelijkheid hierin vormt een potentieel risico voor de gezondheidszorg in Nederland en voor het betaalbaar houden van de zorg. Menzis voelt zich verantwoordelijk voor het inzetten op het zoveel mogelijk beperken van beleggingen in bedrijven die schadelijk zijn voor de gezondheid. In de Global Standard screening wordt gescreend op schending van de conventies en verdragen, zoals de UNGP's en de ILO standaarden over arbeidsomstandigheden en gezondheid op de werkvloer. Voor alle relevante conventies en verdragen zie bijlage 1.

Gezonde leefstijl en omgeving stimuleren

Gezondheid is onlosmakelijk verbonden met leefstijl en voeding. Wij zien productencategorieën als tabak, niet-medische niet-medische cannabis, alcoholhoudende dranken, fastfood en gokken als dusdanig schadelijk voor de gezondheid dat wij hier niet in wensen te beleggen[8]. Al deze productcategorieën kunnen namelijk leiden tot verslaving, gezondheidscomplicaties en sociale problemen. Het is algemeen bekend dat ze impact hebben op het welzijn van individuen en de samenleving als geheel, en zelfs kunnen leiden tot financiële risico's. Deze afwegingen hebben tot gevolg dat Menzis niet wil beleggen in bedrijven die een groot deel van hun omzet halen uit de betrokkenheid bij deze productcategorieën.

In de Global Standard screening worden schendingen van internationale standaarden nagegaan, zoals van de OESO-richtlijnen over de gezondheid van werknemers, klanten en omwonenden, de

[8] *Bron: World Health Organization: WHO. (2019, June 24). Tobacco. https://www.who.int/health-topics/tobacco#tab=tab_1*

ILO standaarden en de internationale afspraken over giftige en gevaarlijke stoffen en chemisch afval, zoals het “Montreal-protocol” en de conventies van Bazel, Rotterdam en Stockholm.

Met de engagementactiviteiten op het thema gezondheid zetten we onder andere in op een goed beleid met betrekking tot werkomstandigheden. Hierbij kan gedacht worden aan een gezonde en veilige werkomgeving, en passende werkuren en opleidingen. Daarnaast nemen we controverses (negatieve gebeurtenissen) mee in de engagementactiviteiten en sporen we bedrijven aan om deze te herstellen. Door ons nagenoeg zero-tolerance beleid op tabak, voeren wij geen engagement met bedrijven op dit onderwerp.

(van toepassing op de aandelen- en bedrijfsobligaties portefeuille)	
UITSLUITINGEN	
	▪ Betrokken zijn bij de productie van tabak of tabak-gerelateerde producten (zero-tolerance) ▪ Een deelneming hebben van 10% of meer in een bedrijf dat betrokken is bij de productie van tabak of tabak-gerelateerde producten ▪ Voor meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van tabak en/of tabak-gerelateerde producten
	▪ Voor meer dan 5% omzet genereren uit de productie van alcoholhoudende dranken ▪ Voor meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van alcoholhoudende dranken
	▪ Betrokken zijn bij de productie van niet-medische cannabis ▪ Voor meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van niet-medische cannabis
	▪ Meer dan 5% van hun omzet genereren uit gokactiviteiten
	▪ Actief negatief bijdragen aan gezondheid vanuit de fastfood branche
	▪ Nederlandse patiënten een (nieuw)medicijn of (medisch) hulpmiddel onthouden – met een positieve impact in vergelijking met op dat moment beschikbare vergelijkbare medicijnen of hulpmiddelen in termen van levensverwachting of kwaliteit van leven – , omdat het bedrijf een te hoge prijs vraagt en de prijsonderhandeling tussen de Nederlandse overheid en de leverancier is mislukt

In 2023 heeft Menzis de “Investor Statement on Tobacco” ondertekend. Met dit statement worden lidstaten opgeroepen om de implementatie van het Kaderverdrag van de World Health Organization (WHO-FCTC) inzake tabakscontrole te versnellen. Met dit statement zetten we ons in om bewustzijn te vergroten over de veelzijdige voordelen van tabakscontrole. Dit betreft niet alleen gezondheids- en milieukwesties, maar ook de aanzienlijke negatieve economische impact van tabak-gerelateerde problemen.

Het WHO-FCTC vertegenwoordigt een integrale aanpak van tabakscontrole op het gebied van monitoring van tabaksgebruik, bescherming van mensen tegen tabaksrook, aanbod van hulp om te stoppen met roken, waarschuwen voor de gevaren van tabak, invoering van verbod op reclame, promotie en sponsoring van tabak en de verhoging van de belastingen op tabaksproducten.

Wij zien het WHO-FCTC als een cruciaal instrument voor het creëren van een toekomst zonder tabak. Daarom worden lidstaten middels dit statement opgeroepen tot:

- Ondertekening en ratificatie van het WHO-FCTC;
- Versnelling van de uitvoering van de bepalingen van het WHO-FCTC;
- Toezicht houden op en het rapporteren over de uitvoering;
- Erkennen van de financiële en economische voordelen van een rookvrije wereld, naast de immense gezondheidsvoordelen voor de bevolking.

Met het investeren in sociale obligaties beogen wij het financieren van sociale projecten met positieve impact op een gerichte doelgroep. Met betrekking tot gezondheid is de ambitie financiering te verlenen voor de toegang tot bijvoorbeeld essentiële voorzieningen, fysieke en mentale gezondheid, gezond leven en revalidatie.

Klimaat

De wereld staat voor een grote uitdaging op het gebied van klimaatverandering. Als zorgverzekeraar nemen we een belangrijke maatschappelijke positie in het zorglandschap in. De keuzes die wij maken, hebben invloed op het klimaat en op onze samenleving.

Door binnen onze beleggingsportefeuille keuzes te maken ten gunste van het klimaat, dragen wij bij aan het voorkomen, beperken en herstellen van negatieve impact op de ESG-onderwerpen milieu (E) en maatschappij (S). Dit sluit aan bij SDG-13 ‘klimaatactie’ en is nauw verwant met SDG-3 ‘goede gezondheid en welzijn’.

Klimaatverandering brengt gezondheidsrisico’s met zich mee. Gezondheidsrisico's kunnen ontstaan door veranderingen in luchtkwaliteit, veilig drinkwater, adequaat voedsel en een goede biodiversiteit. De World Health Organization[9] voorspelt tussen 2030 en 2050 ongeveer 250.000 extra doden per jaar, onder meer als gevolg van ondervoeding, malaria, diarree en hittestress. De directe schade voor de gezondheid, wordt geraamd op 2 tot 4 miljard US-dollar per jaar tegen 2030. Dit is exclusief de kosten in gezondheidsbepalende sectoren, zoals landbouw en water en sanitaire voorzieningen. Gebieden met een zwakke gezondheids-infrastructuur, meestal in ontwikkelingslanden, zijn naar verwachting het minst in staat zich zonder hulp te redden, zich voor te bereiden en te reageren. Een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen door betere keuzes inzake vervoer, voedsel en energiegebruik kan leiden tot een betere gezondheid, met name door minder luchtverontreiniging. Via onze beleggingen proberen we de gezondheidsrisico’s die klimaatverandering met zich meebrengt, te beperken.

Koolstofdioxide (CO2) is van nature aanwezig in de atmosfeer, maar door een toenemende concentratie zorgt dit voor opwarming van de aarde. Dat heeft een negatief effect voor mens en dier over de hele wereld. Wij zien nog onvoldoende verandering binnen de meest vervuilende industrieën en bedrijven. Voor de bedrijven in onze aandelen- en bedrijfsobligatie-portefeuille hanteren we omzetgrenzen voor verschillende schadelijke (product)categorieën, zoals

[9] *Bron: World Health Organization: WHO. (2021, October 30). Climate change and health. https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-and-health.*

weergegeven in de tabel hieronder. Menzis investeert niet in bedrijven die boven de door ons gestelde omzetnorm zitten voor deze categorieën.

(van toepassing op de aandelen- en bedrijfsobligaties portefeuille)	
UITSLUITINGEN	
	▪ Meer dan 1% van hun omzet genereren uit thermische kolen ▪ Meer dan 50% van hun omzet genereren uit het opwekken van energie uit thermische kolen
	▪ Meer dan 5% van hun omzet genereren uit teerzanden
	▪ Meer dan 5% van hun omzet genereren uit schalie-energie
	▪ Meer dan 5% van hun omzet genereren uit arctische olie
	▪ Meer dan 5% van hun omzet genereren uit gasexploratie extractie ▪ Meer dan 10% van hun omzet genereren uit gas of olie productie ▪ Meer dan 50% van hun omzet genereren uit het opwekken van energie uit aardgas of aardolie

Zoals vermeld in paragraaf 3.4.2 vindt namens Menzis in samenwerking met andere institutionele beleggers, ook engagement plaats met bedrijven die een rol spelen bij het aanpakken van mondiale externe factoren, zoals klimaatverandering. Onze uitsluitingen hebben wij in lijn gebracht met het Klimaatakkoord van Parijs.

Binnen het thematische engagementprogramma Net-Zero spoort de externe engagement service provider, namens Menzis, de bedrijven aan hun CO2-uitstoot te rapporteren, inclusief het expliciet inzetten op het verminderen van de CO2-uitstoot. Het programma geldt bijvoorbeeld voor bedrijven in de bosbouwsector of voor bedrijven die hierbij betrokken zijn. De dialoog gaat over concrete lange termijn CO2-reductie doelstellingen, het verminderen van operationele, transitie en fysieke klimaatrisico's en over samenwerkingsinitiatieven. Daarnaast stimuleren wij de bedrijven waarmee we engagement voeren zich te committeren aan "Net-Zero".

Bij de ontwikkeling van het Net-zero engagementprogramma is afstemming gezocht met industriestandaarden, zoals de "Net Zero Asset Owners Alliance" (NZAOA), de "Net Zero Asset Managers Initiative" (NZAMI), de "Institutional Investors Group on Climate Change" (IIGCC), de

“Taskforce on Climate-Related Financial Disclosure” (TCFD), “Climate Action 100+” (CA100+) en de “Science Based Targets Initiative” (SBTi). In 2024 wordt het Net-Zero engagementprogramma verder versterkt door samenwerking met andere stakeholders, zoals het “Carbon Disclosure Project” (CDP)[10].

Van bedrijven in onze beleggingsportefeuille die een grote blootstelling hebben aan klimaatrisico’s verwachten wij robuuste transitieplannen. Specifiek wordt verwacht dat bedrijven:

- Doelen opstellen in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs;
- Een strategie hebben voor het verminderen van de CO2-uitstoot (decarbonisatiestrategie);
- Een duidelijke governancestructuur hebben voor het beheer van klimaatgerelateerde risico’s en kansen;
- Transparant zijn over de implementatie van de decarbonisatiestrategie van het bedrijf.

Wanneer bedrijven onvoldoende aan deze verwachtingen voldoen, stemt onze externe service provider tegen de benoeming van de voorzitter van de Raad van Bestuur, of andere relevante bestuursleden of agendapunten. Klimaatgerelateerde aandeelhoudersresoluties over rapportage, risicomanagement en het stellen van doelstellingen in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs worden over het algemeen door ons gesteund.

Menzis heeft voor haar beleggingen in wereldwijde aandelen en Nederlandse woninghypotheken doelstellingen geformuleerd voor een CO2-neutrale beleggingsportefeuille in 2050.

[10] Website Carbon Disclosure Project: Home - CDP

Aandelen:

Menzis streeft naar een CO2-neutrale aandelenportefeuille in 2050 door 100% van de aandelenbeleggingen in dat jaar te investeren in CO2-neutrale beleggingen.

Dit doet de externe vermogensbeheerder door:

- Te sturen op 50% carbonreductie ten opzichte van de benchmark (MSCI ACWI) en jaar op jaar de CO2-voetaftruk te verminderen met 7% tot 10%;
- Het voeren van engagement met bedrijven over ambitieuze klimaatdoelstellingen, inclusief het bevorderen van de transitie naar Net-Zero als onderdeel van het thematische engagement.

Nederlandse Woninghypotheken:

Menzis streeft naar een CO2-neutrale voetafdruk van de Nederlandse Woninghypothekenportefeuille in 2050.

Dit doet de externe vermogensbeheerder door:

- Het verduurzamen van woningen mogelijk te maken voor hypotheekklanten, middels een duurzaamheidsrekening, en daarmee het gemiddelde energielabel te verlagen. Met de duurzaamheidsrekening kan men tot 106% van de marktwaarde van de woning lenen, met een maximum van € 65.000, waarbij de extra 6% moet worden gebruikt voor het verduurzamen van de woning.
- Het informeren over, faciliteren van en realiseren van energiebesparingsmaatregelen.

Met de groene bedrijfs- en staatsobligaties investeert Menzis in milieuvriendelijke projecten die bijdragen aan de energietransitie. Zo wordt het geld bijvoorbeeld ingezet voor hernieuwbare energie, groene gebouwen, schoner transport en efficiënt afval- en waterbeheer.

Biodiversiteit

Biodiversiteit is essentieel voor het functioneren van ecosystemen en de vele diensten die deze ecosystemen leveren aan de mens, zoals voedsel- en zuurstofproductie, en klimaatregulatie. Wereldwijd neemt de biodiversiteit af en van institutionele investeerders wordt actie verwacht, bijvoorbeeld door te investeren in het behoud en herstel van biodiversiteit.

Het in 2019 verschenen rapport van het Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) concludeert dat de komende decennia mogelijk een half tot één miljoen plant- en diersoorten verdwijnen door toedoen van menselijk handelen[11].

Veel bedrijven en sectoren zijn afhankelijk van de variatie aan planten, dieren en ecosystemen in de wereld. Het verlies aan biodiversiteit heeft gevolgen voor hoe we leven en eten, en is ook nauw verwant aan SDG-3 'Goede gezondheid en welzijn'. Zo kan verlies van biodiversiteit een risico zijn voor de toegankelijkheid en betaalbaarheid van geneesmiddelen. Denk aan geneesmiddelen die afkomstig zijn van planten, maar ook het groen en de natuur die ons helpen bij een betere fysieke en mentale gezondheid. Een goed functionerend ecosysteem draagt daarnaast bij aan schonere lucht en waterbronnen[12].

Het verlies aan biodiversiteit vormt een potentieel risico voor ons en onze verzekerden. Dit vraagt om actie. Als institutionele investeerder vinden wij het belangrijk dit tegen te gaan en bij te dragen aan een duurzamere, leefbaardere wereld. Dit willen we doen door meer te investeren in bedrijven die zich inzetten om de biodiversiteit te beschermen. Hoe dit in de praktijk gaat werken bespreken wij met de externe vermogensbeheerder(s).

Het kwantificeren van specifiek beleid en het formuleren van beleggingsdoelen op biodiversiteit is nog lastig. Het delen van kennis vinden wij daarom belangrijk. Via gezamenlijke initiatieven vanuit bijvoorbeeld de VBDO en de IMVO-expertgroep wordt kennis gedeeld en ontwikkeld, en trachten wij impact te maken via gezamenlijke engagementtrajecten.

---

[11] *Bron: Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (2019. Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services . https://www.ipbes.net/global-assessment*
[12] *Bron: World Health Organization: WHO. (2015, June 3). Biodiversity and Health. https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/biodiversity-and-health*

Het verlies aan biodiversiteit heeft meerdere oorzaken: klimaatverandering, directe exploitatie, vervuiling en verandering van landgebruik. Zo worden gebieden ontbost voor landbouw; bijvoorbeeld voor de productie van palmolie, waardoor habitatverlies optreedt. Een ander voorbeeld waardoor biodiversiteit wordt aangetast is vervuiling door het gebruik van pesticiden. Dit heeft een negatief effect op de gezondheid van zowel mens als dier. Pesticiden zijn schadelijk voor planten en dieren, en vervuilen de grond, het water en de lucht. Daarom heeft Menzis de beleggingen in palmolie en pesticiden uitgesloten en verkocht.

Beleggingen in bedrijven die meer dan de helft van hun omzet genereren uit de winning van fossiele grondstoffen, zoals aardolie en aardgas, zijn verkocht. Het afgraven van grond tast de biodiversiteit aan. De uitsluitingen op winning van fossiele grondstoffen zijn opgenomen in het themakader ‘klimaat’.

(van toepassing op de aandelen- en bedrijfsobligaties portefeuille)	
BIODIVERSITEIT	
	▪ Meer dan 5% van hun omzet halen uit palmolie productie
	▪ Meer dan 5% van hun omzet halen uit pesticiden productie

In de Global Standard screening en engagement worden de relevante conventies en verdragen meegenomen, zoals vermeld in bijlage 1. Zo zijn er meerdere verdragen die voorschrijven dat bedrijven zoveel mogelijk negatieve impact op beschermde en kwetsbare gebieden moeten voorkomen, zoals het UNESCO-werelderfgoed en de gebieden uit de “Ramsar Convention on Wetlands”. Ook wordt de “UN Convention on Biological Diversity” meegenomen. Deze conventie schrijft bedrijven voor zich bij de productie van, of handel in genetisch gemodificeerde organismen te houden aan de eisen van de conventie, en de introductie van invasieve soorten te voorkomen.

Met de engagementactiviteiten op het thema ‘biodiversity and natural capital’ zetten wij, samen met andere institutionele investeerders, in op het aanpakken van de complexiteit van biodiversiteitsverlies.

Het programma wil de manier waarop bedrijven omgaan met de impact op, de afhankelijkheid van en de kansen rondom biodiversiteit verbeteren. Onze service provider voor engagement vraagt bedrijven de impact van de bedrijfsactiviteiten op biodiversiteit te meten, daar doelen voor op te stellen en hierover te rapporteren. Wij verwachten dat het behoud en herstel van biodiversiteit op de agenda staat van bestuurders van de bedrijven en dat zij hier actief op sturen.

Het “Task Force for Nature-Related Financial Disclosure” (TNFD) framework wordt gebruikt als input voor het aangaan van de dialoog en voor het monitoren van de voortgang daarop. TNFD zet in op vier transparantie-pijlers, namelijk governance, strategie, risicomanagement en doelstellingen. Daarnaast richt onze engagement service provider zich ook op de pijler openbaarmaking van essentiële informatie over biodiversiteit aan stakeholders. Deze vijf pijlers gezamenlijk zijn de kern van het engagementprogramma. Het programma is flexibel en past zich continu aan in lijn met de behoeften van de investeerders, de maatschappelijke veranderingen en trends op het gebied van de planeet.

Menzis en de partijen die namens ons engagement voeren nemen ook deel aan gezamenlijke engagementactiviteiten die passen bij het beleid duurzaam beleggen. Zo heeft Menzis bijvoorbeeld in 2024 een verklaring mee ondertekend waarin beleggers eisen dat bedrijven milieu- en sociale due diligence verbeteren in de nikkelketen voor de batterijen van elektrische voertuigen. De verklaring gaat in op de groeiende zorgen die het gebruik van nikkel in EV-batterijen met zich meebrengt. Voorbeelden van risico’s zijn lucht- en watervervuiling, ontbossing en verlies aan biodiversiteit. De verklaring vraagt specifiek actie van bedrijven op drie punten:

- Invoering van verantwoorde mijnbouwpraktijken in nikkeltoeleveringsketens, met een focus op het respecteren van rechten van inheemse volkeren;
- Verbeterde sociale en milieu-due diligence, met verhoogde transparantie en openbaarmaking van risico’s;
- Tijdgebonden toezeggingen voor ontbossingsvrije nikkeltoeleveringsketens, met 2025 als uiterste datum.

Wanneer wij onze stem uitbrengen op aandeelhoudersvergaderingen verwachten wij van bedrijven die blootgesteld zijn aan grondstoffen met ontbossingsrisico’s tot gevolg dat zij maatregelen treffen deze risico’s te beperken. Wanneer bedrijven geen adequate beleidsmaatregelen hebben opgenomen stemt onze externe vermogensbeheerder namens Menzis tegen het agendapunt dat het meest geschikt is voor het behandelen van die kwestie. De externe vermogensbeheerder baseert de kwaliteit van de mitigerende maatregelen die de bedrijven hanteren op basis van

externe benchmarks, zoals de Forest500 benchmark. Namens Menzis ondersteunt de externe vermogensbeheerder aandeelhoudersresoluties die pleiten voor meer openbaarmaking van het beheer van biodiversiteitsrisico's en voorstellen waarin bedrijven wordt gevraagd ontbossingsrisico's te mitigeren.

Op kwartaalbasis monitort Menzis het water- en afvalverbruik van de bedrijven in de aandelen- en bedrijfsobligatie portefeuille en zet dit af tegen de benchmark van de relevante beleggingscategorie.

Wapens

Als zorgverzekeraar voelen wij ons verantwoordelijk, ook als het gaat over het bijdragen aan een veilige wereld via onze beleggingen. Wapens die worden ingezet in oorlogen of gewapende conflicten bedreigen de veiligheid van de bevolking. Draagbare vuurwapens worden gebruikt in conflicten tussen burgers onderling en zorgen voor onnodig leed. Een risico van controversiële wapens, zoals landmijnen of clusterbommen is dat er onvoldoende onderscheid kan worden gemaakt tussen burgers en militairen. Een burger mag niet slachtoffer worden van een oorlogsconflict.

Sinds de oorlog in Oekraïne en de oorlog tussen Israël en Palestina is het wel of niet beleggen in wapens weer een actueel vraagstuk geworden. Dit was mede aanleiding voor Menzis om in 2023 een herwaardering te doen van het investeren in de wapenindustrie. Hiervoor hebben wij een themasessie voor onze directie en onze beleggingsadviescommissie georganiseerd met een expert van PAX. PAX is de grootste vredesorganisatie van Nederland.

Het beleggen in wapens is niet per definitie onethisch, maar het investeren in de wapenindustrie brengt issues met zich mee, alleen al omdat wapens nu eenmaal vernietigen en verkeerd gebruikt kunnen worden in de handen van verkeerde partijen, wat kan leiden tot schending van het oorlogsrecht en/of schending van mensenrechten.

Het beleid en de regelgeving op controversiële wapens, zoals clustermunitie, kernwapens, biologische en chemische wapens is duidelijk. In Nederland en veel andere landen geldt een verbod op de financiering van producenten van clustermunitie. Dat maakt ook dat Menzis niet investeert in bedrijven die betrokken zijn bij producten of diensten die exclusief bedoeld zijn voor controversiële wapens, of verarmd uranium of witte fosfor produceren, of voor meer dan 10% deelnemen in een dergelijk bedrijf.

Ook niet-controversiële wapens kunnen op een controversiële manier worden ingezet of gebruikt, of kunnen aan hoog-risico landen worden geleverd, wat het risico op schending van mensenrechten of oorlogsrecht verhoogt. PAX heeft wereldwijd 52 landen als hoog-risico geclassificeerd. Naast de embargo-landen waar men het over het algemeen wel over eens is, is er

geen eenduidig beeld over welke overige landen als hoog-risico moeten worden gezien. Onderzoek wijst uit dat de wapenindustrie is besmet met corruptie[13]. Studies hebben onderzocht dat, ondanks dat de wapenhandel een klein deel is van de totale wereldhandel, de wapenhandel goed is voor 40% van de totale wereldwijde corruptie.

Niet de hele financiële sector heeft goed beleid en duidelijke standpunten om mensenrechten te respecteren, en de wapenindustrie verschuilt zich nog teveel achter de overheid: zolang de overheid exportvergunningen afgeeft is het produceren en verhandelen van wapens volgens de wapenindustrie legaal. Maar daarmee voldoet men niet aan de verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren.

Betrouwbare data over bedrijven die wapens leveren aan hoog-risico landen is op dit moment voor Menzis als institutionele investeerder niet beschikbaar. In samenwerking met andere institutionele investeerders onderzoeken wij of er een data leverancier is die data over de hoog-risico landen kan aanbieden. Zolang Menzis geen data heeft over het leveren van wapens aan hoog-risico landen investeren wij alleen in bedrijven die minder dan 5% van hun omzet genereren uit de productie van militaire wapens. Daarnaast geldt dat Menzis niet investeert in bedrijven die betrokken zijn bij de productie of de verkoop van niet-militaire vuurwapens en munitie.

Op basis van de herwaardering van het beleid is de conclusie van Menzis dat het beleid nog passend is. Het voeren van engagement met bedrijven over wapens blijkt lastig. Aanpassen van het beleid om beter onderscheid te kunnen maken in controversiële en niet-controversiële wapens is niet makkelijk, en om engagement te gaan voeren brengt het risico mee dat Menzis alsnog onverantwoord belegt. Daarnaast is Menzis een relatief kleine belegger en zijn er weinig andere beleggers om samen mee op te trekken voor het voeren van engagement richting deze wapenproducenten.

Om bovenstaande redenen zien wij de wapenindustrie als een significant risico met betrekking tot schending van mensenrechten. Daarnaast zien wij wapens als risicovol voor de gezondheid en het welzijn van de mens - SDG-3 - en speelt het een rol bij armoede - SDG-1 - bijvoorbeeld wanneer

---

[13] *Bron onderzoek: Feinstein, A., Holden, P., & Pace, B. (2016). 1. Corruption and the arms trade: sins of commission. In SIPRI, SIPRI Yearbook 2011: Armaments, Disarmament and International Security. Oxford: Oxford University Press. Retrieved 6 Apr. 2023, from https://www.sipriyearbook.org/view/9780199695522/sipri-9780199695522-chapter-2.xml*

landen grote investeringen doen in wapens waardoor er minder geld beschikbaar is voor sociale doeleinden.

Bij de Global Standard screening van de beleggingsportefeuille van Menzis, worden de relevante conventies en verdragen volgens de IMVO-standaard en het internationale (mensen)recht meegenomen, zie hiervoor bijlage 1. Enkele voorbeelden van conventies die gebruikt worden zijn de “prohibition of the development, production, stockpiling and use of chemical weapons and on their destruction” en de “prohibition of the use, stockpiling, production and transfer of anti-personnel mines and on their destruction” van de United Nations.

Door ons nagenoeg zero-tolerance beleid op wapens, voeren wij geen engagement op dit thema.

Menzis is vermeld in de Hall of Fame van het laatst gepubliceerde rapport van PAX ‘Moving Away from Mass Destruction’ en scoort goed op het laatst uitgevoerde onderzoek van de Eerlijke Geldwijzer.

(van toepassing op de aandelen- en bedrijfsobligatiesportefeuille)	
UITSLUITINGEN	
	▪ Betrokken zijn bij producten of diensten die exclusief bedoeld zijn voor controversiële wapens, of verarmd uranium of witte fosfor produceren, of voor meer dan 10% deelnemen in een dergelijk bedrijf
	▪ Meer dan 5% van hun omzet genereren uit de productie van militaire wapens
	▪ Betrokken zijn bij de productie of de verkoop van niet-militaire vuurwapens en munitie

Dierenwelzijn

In het IMVO-convenant is afgesproken dat de convenantspartijen zoeken naar mogelijkheden voor verbeteringen in het beleggingsbeleid op basis van ESG-thema's. Wij voelen ons verantwoordelijk om ons in te zetten voor maatschappelijke kwesties, zo ook voor dierenwelzijn. Europa kent wetgeving die eisen stelt aan dierenwelzijn in diverse bedrijfstakken. Internationaal bindende verdragen die invulling geven aan het thema dierenwelzijn, bestaan nog niet. Vanuit het IMVO-convenant is een ESG-beleggingsraamwerk voor dierenwelzijn opgesteld, informatie daaruit is in dit themakader verwerkt.

Dieren worden op grote schaal gebruikt in de commerciële industrie. De belangrijkste bedrijfstakken waarin dierenwelzijn een rol speelt binnen het beleggingsuniversum zijn:

- Bedrijven die betrokken zijn in de waardeketen van dierlijke voedselproductie en -consumptie;
- Bedrijven die betrokken zijn bij dierproeven voor farmacie, cosmetica en chemie;
- Bedrijven in de textiel- en kledingindustrie.

In deze bedrijfstakken bestaat het risico op aantasting van het dierenwelzijn, bijvoorbeeld door weinig bewegingsruimte, door de wijze van transport met risico op verwondingen of uitputting van dieren, door pijnlijke ingrepen, door het fokken van dieren voor een hogere productie, door het levend plukken van dieren of slechte houderij- en vangomstandigheden.

Wat betreft het gebruik van dierproeven door bedrijven voor farmacie, cosmetica en chemie vinden wij dat het gebruik daarvan zoveel mogelijk moet worden beperkt. Voor de productie van farmaceutische producten zijn dierproeven vaak noodzakelijk omdat er (nog) geen alternatieve testwijzen zijn. Met de bedrijven die gebruik maken van dierproeven voor farmaceutische producten gaan we via engagement de dialoog op het gebeid van dierenwelzijn aan. Het doel hiervan is bij de bedrijven, indien nodig, structurele verbeteringen te realiseren.

Menzis investeert niet in bedrijven die gebruik maken van dierproeven voor de productie van cosmetica en andere niet-medische doeleinden, en daarvoor geen sterk beleid hebben. De beoordeling van het beleid voor het gebruik van dierproeven gebeurt aan de hand van een aantal

criteria, waaronder de zogenaamde ‘3 V’s’; Vervanging, Vermindering en Verfijning. Vervanging houdt in dat het bedrijf diergebruik door alternatieven vervangt. Vermindering houdt in dat minder dieren bij een bepaalde dierproef worden gebruikt. Verfijning houdt in dat het welzijn van de dieren bij dierproeven door het bedrijf wordt verbeterd. Ook beoordelen we bedrijven op best practices rondom dierproefcertificaten. Wanneer bedrijven goed scoren op bovenstaande punten achten wij het beleid sterk.

Bont en exotisch leer zijn niet meer van deze tijd, zeker vanwege de bescherming van dieren en milieu. De productie van bont en exotisch leer gaat veelal gepaard met ernstig dierenleed. Menzis wil daarom niet meer beleggen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van bont en exotisch leer, hiervoor heeft Menzis een zero-tolerance beleid. Menzis wil ook niet beleggen in ondernemingen die meer dan 10% van hun omzet behalen uit de verkoop van bont en exotisch leer.

(van toepassing op de aandelen- en bedrijfsobligaties porrtefeuille)	
UITSLUITING	
	▪ Betrokken zijn bij dierproeven voor niet-farmaceutische producten en hiervoor geen sterk beleid hebben
	▪ Betrokken zijn bij de productie van bont en/of exotisch leer ▪ Meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van bont en/of exotisch leer

Menzis moedigt haar externe service providers aan om engagement te voeren op het thema dierenwelzijn. We erkennen dat dit onderwerp vaak ondergeschikt is aan bredere kwesties, zoals klimaatverandering en biodiversiteit. De externe service provider voor engagement is actief betrokken bij twee werkgroepen die gericht zijn op engagement op het thema dierenwelzijn: de Business Benchmark on Farm Animal Welfare en de Farm Animal Investment Risk & Return (FAIRR).

De externe vermogensbeheerder van het aandelenmandaat stemt namens Menzis voor aandeelhoudersvoorstellen die zich richten op het aanpakken van het gebruik van antibiotica in de veehouderij. We geloven dat deze aanpak bijdraagt aan een duurzamere en ethisch gezien meer verantwoorde praktijk binnen de agrarische sector.